Ի· ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1341 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 22 ՅՈՒՆԻՍ 1888 (Ն. Տ.) 4 ՅՈՒԼԻՍ 1888 24 ՇԵՒՎԱԼ 1805

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

درعليه‌ده غلطه‌ده نورادونكيان خاننده آرهولك
غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du Journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան	բաժնեկան արժէք	160
» » Վեցամսեայ	» »	80
» » Եռամսեայ	» »	40
Գաւառաց » եւ տեղական թղթատարով տարեկան	» »	240
Գաւառաց համար եւ տեղական թղթատարով վեցամսեայ	» »	120
Օտար երկիրներ, տարեկան	Ֆրանք	58
» » վեցամսեայ	»	26

Դուրս ղրկուած լրագրաց համար ծախքը բաժանորդութեան վրայ է
Խմբագրութեանս ղրկուած նամակ կամ գրութիւն ետ չդարձուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 22 ՅՈՒՆԻՍ, 1888

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆ ԲՐՈՒՍԻՈՅ

Վիլհէլմ Բ. կայսր, իբրեւ Գերմանիոյ կայսր, Ռայխսթակին (գերմանական Երեսփոխանութեան) առջեւ ներկայանալէն և մեր երեկի թուով թարգմանուած ճառը կարդալէն երկու օր յետոյ, նոյն հանդիսիւ գնաց ներկայացաւ Բրուսիոյ Երեսփոխանաց Ժողովոյն, և հոն ալ ուրիշ ճառ մը կարդաց, ուղղեալ յատկապէս Բրուսիոյ ժողովրդեան. Երբ Թագաւոր-կայսրը գահոյից առջեւ կանգնեցաւ, Պիզմարք Իշխան, իբրեւ Բրուսիոյ Նախարարապետ, ամենահլու խոնարհութիւն մ'ընելով, Ն. Վեհափառութեան մատոյց ճառը, զոր Վիլհէլմ Բ. կարդաց զօրեղ ձայնիւ մը, իր փետրաւոր զինուորական գլխարկը գլուխը դրած, մինչ բոլոր ունկնդիրք, Երեսփոխանք, Աւագաց Ժողովոյն անդամք և Իշխանք, բաց գլխով ոտքի վրայ կը կենային. Վիլհէլմ Բ. իր մեծ-հօր և հօր մահն յիշելէ յետոյ, բարձրաձայն և հանդիսաւոր արտասանութեամբ մը սահմանադրական երդումն ըրաւ, ըսելով. «Կ'երդնում ամենայն հաստատամտութեամբ պահել և անվթար պահպանել Տէրութեան Սահմանադրութիւնն, և իշխել համաձայն Սահմանադրութեան և օրինաց. Առ այս Աստուած օգնական լինի ինձ.» Ետոյ, պարզելով իր քաղաքականութիւն, Վիլհէլմ Բ. կ'ըսէ թէ ըստ Սահմանադրութեան հաստատուած ժողովրդային իրաւունքները կրճատելու դիտում չունի թէեւ, բայց միանգամայն որոշած է անվթար պահել եւ ամեն ձեռնձգութենէ զերծ կացուցանել արքայական գահուն իրաւունքներն, ինչպէս երաշխաւորուած են Սահմանադրութեամբ. Զայս յայտարարութիւն այնպիսի զօրաւոր շեշտով մ'ըրաւ, որ ցոյց կուտար թէ իր միապետական իրաւունքներն ամենայն նախանձախնդրութեամբ պիտի պաշտպանէ։ Յարեց թէ կրօնային ներողամտութիւնը պիտի պաշտպանէ, ըստ օրինակի իր նախորդաց, և յատուկ գոհունակութեամբ մը յիշեց Բրուսիոյ և Վատիկանի միջեւ պատուաւոր կարգադրութեան մը կնքումն, և Բրուսիոյ մէջ կատարուած քաղաքային վարչութեան վերաբերեալ բարենորոգումները. Գոհութեամբ հաստատեց նաեւ Բրուսիոյ ելեւմտից վիճակին բարւոքումն. Յիշելով Բրուսիոյ գլխաւոր գետերուն յորդումն, և գետեզերեայ գաւառաց կրած վնասները, շնորհակալութիւն յայտնեց անոնց որք նպաստած էին սփոփման այս աղէտից պատճառած թշուառութեան. Այս խօսք ծափահարութեամբք ընդմիջեցաւ. Բայց աւելի ջերմագին էին ծափահարութիւնք, երբ Ն. Վեհափառութիւն աւարտեց ղաճառն, յայտարարելով թէ իր Թագաւորութեան գլխաւոր սկզբունքը պիտի լինի Մեծին Ֆրետերիկի այն առած թէ Թագաւորը պետութեան սպասաւորն է.

Այս ծափահարութեանց միջոցին, Թագաւոր-կայսրն իր ձեռքն երկնցուց Պիզմարք Իշխանի ձեռքը սեղմելու համար, և Իշխան-Նախարարապետը խոնարհելով ամենայն երկիւղածութեամբ համբուրեց իր նոր տիրոջ ձեռքն. Ապա Ժողովոյ Նախագահն երիցս «Կեցցէ՛ Արքայն» աղաղակեց, զոր կրկնեց Խորհրդարանն, և յանկարծ երիտասարդ Վեհապետն իր արքունեաց հետ քաշուեցաւ, «Բրուսիոյ ժողովրդեան ներկայացուցիչներուն վրայ սա տպաւորութիւնը թողլով թէ յոյժ բարեբաստիկ խոստումներ կուտայ նոր Վեհապետն՝ իր առաջին խօսքերէն դատելով», կ'ըսէ Թայմզին թղթակիցը.

—Նոյն թղթակից կը յարէ.

«Այս առաւօտ (յունիս 27), Բրուսիոյ Երեսփ. Ժողովոյ բացումէն յառաջ, կայսրն ընդունեց գերմանական Երեսփոխանութեան Նախագահն և դեր-Նախագահն, որք ներկայացուցին Ռայխսթակի ուղերձն ի պատասխան ճառին. Կայսրն այս առթիւ պատմեց թէ ներկայ էր Ռայխսթակի յիշատակելի նստին, երբ զինուորական նոր օրէնքը քուէարկեցաւ, և թէ ինք առաջինն եղաւ այս լուրը տանող ծերունի Վիլհէլմ կայսեր, որ այնչափ ուրախացաւ որ զինք ողջագուրեց. Վիլհէլմ Բ. խնդրեց Ռայխսթակի Նախագահէն այս դէպքը պատմել Երեսփոխաններուն, որք անշուշտ ուրախ պիտի լինին իմանալով թէ ո՛րչափ մեծ գոհունակութիւն պատճառած էին ծերունի կայսեր.»

—Վիլհէլմ Բ., Պերլինի քաղաքային խորհուրդն ընդունելով, ի մէջ այլոց յայտարարեց թէ՝ իբրեւ Պերլին ծնած՝ ինք յատուկ կարեւորութիւն կուտայ ապագայ զարգացման Պերլինի, «զոր աշխարհի վրայ առաջին քաղաք կը նկատեմ», ըսաւ, եզական հայրենասիրութեամբ մը.

ՖՐԱՆՑ ՅՈՍԷՖ ԿԱՅՍՐ ԴԱՏԱՊԱՐՏԵԱԼ

Վիեննայէ դատական հետաքրքրաշարժ լուր մը կուգայ. Կայսրն իբրեւ մեծ կալուածատէր ընտրող և ընտրելի է Տէրութեան այլ և այլ կողմերն. ի Բոհեմիա Պուխթիէրատի գաւառին մէջ, Թախլովիձի ագարակին տէր է, որ մէկ ձայն ունի Բրակայի Նահանգային Երեսփոխանական Ժողովոյն մէջ. Կայսրը, չկրնալով երեսփոխանական պաշտօն վարել, իր իրաւունքը փոխանորդաբար յանձնած էր ագարակին մատակարարին. Սա ընտրեցաւ անդամ թէ՛ Նահանգային Ժողովոյն և թէ Պուխթիէրատի գաւառային Ժողովոյն. Արդ, օրէնքը կը ներէ որ ինչ ինչ պարագայից մէջ երեսփոխանք փոխանորդներ ղրկեն Նահանգային Ժողովոյն, բայց գաւառային Ժողովոյն մէջ երեսփոխաններն անձնական ներկայութիւնը կը պահանջէ խստիւ. Որչափ ալ ծիծաղելի համարուի, օրէնքն այս է. Բոհեմիոյ կառավարիչն հակառակեցաւ Թախլովիձի ագարակին մատակարարին գաւառական ժողովոյ անդամակցութեան, նկատելով թէ՝ ըստ օրինաց՝ կայսրն ինք պէտք է գայ անձամբ բազմի գաւառային ժողովոյն մէջ. Աստի ծագեցաւ դատը. Ներքին գործոց Նախարարութիւնը Բոհեմիոյ կառավարչին վճիռն հաստատած լինելով, Կայսրութեան Գերագոյն Ատենին ներկայացաւ գործն, և այս Ատեան ալ իրաւունք տուաւ Ներքին գործոց Նախարարին. Ի մի բան, Կայսրն իր կառավարութեան դէմ դատ վարելով՝ յաղթուեցաւ, և գուցէ առաջին անգամ լինելով, Աւստրիա տեսաւ յանուն կայսեր արտասանեալ դատավճիռ մը, որով կայսրը դատապարտուած է իր կորուսած մէկ դատին ծախքերը վճարելու.

ՄԱՆՇԻ ՆԵՐՔՆՈՒՂԻՆ

Տասն երկու տարի յառաջ, Մանշի ծովուն տակէն ներքնուղի մը շինելու գաղափարն ընդունուած կ'երեւէր յԱնգլիա. Բայց յետոյ ի դերեւ ելաւ, Անգլիոյ կղզիացեալ դիրքը չվտանգելու աւագ նկատողութեան առջեւ. Անկէ ի վեր, մերթ ընդ մերթ կը լսուի այս գաղափարի ջատագովութիւնը. Ֆրանսա բոլորովին պատրաստ է, Անգլիոյ մէջ ալ շատեր անվնաս կը համարին ծովուն տակէն ցամաքային ճամբայ մը Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի միջեւ. Բայց Անգլիոյ մեծ-սպայակոյտը վճռած է թէ այսպիսի ցամաքային ճամբու մը շինութեամբ Անգլիա առաջուան զինուորական ապահովութիւնը չունենար, և Մանշի ներքնուղւոյն առեւտրական օգուտները չեն կրնար փոխարինել զինուորական ծանր զոհողութիւնները զորս յայնժամ յանձն առնուլ կը հարկադրէր Անգլիա. Այս անգամ ալ, նախորդ շաբթուն մէջ, Սըր Է. Ուօթքին, Անգլիոյ մեծ երկաթուղեաց միոյն նախագահն, որ Մանշի ծովուն տակէն ներքնուղւոյ մը կարելիութիւնն ապացուցանելու համար շատ մը ծախքով կարեւոր փորձեր կատարել տուած է, Խորհրդարանէն արտօնութիւն խնդրեց նախնական գործողութեանց ձեռնարկելու, եւ այս առթիւ յիշեց կատարուած աշխատութեանց տուած նպաստաւոր արդիւնքն, համբաւանօթ պետական մարդոց և տնտեսագիտաց նպաստաւոր կարծիքներն և գործին հանրօգուտ հանգամանքն. Բայց այս անգամ եւս ստուար մեծամասնութիւն մը աննպաստ վճիռ մը արտասանեց. Յանուն Նախարարութեան Սըր Միքայէլ Հիքս Պէչ յայտարարեց թէ սկզբունքի խնդիր մը կայ. Անգլիա, անցելոյն մէջ, գերազանցութիւն վայելած է իր կղզիացեալ դրից շնորհիւ, և անխոհեմութիւն է ապագային մէջ զրկուիլ այն թանկագին առաւելութենէ. Ո՛չ միայն իր կղզիացեալ դիրք մասնաւոր վստահութիւն մը կը ներշնչէ բրիտանեան ժողովրդեան, և անխոհեմութիւն է խախտել այս վստահութիւն, այլ և արդեամբ իսկ չի կրնար հաստատուիլ թէ Անգլիա իրական վտանգներու չպիտի ենթարկի երբ ցամաքային հաղորդակցութեան միջոց մ'ունենայ Եւրոպիոյ ցամաքին հետ. Ֆրանսա և Անգլիա բարեկամական յարաբերութիւններ կը տածեն այժմ. Բայց ո՞վ կրնայ երաշխաւորել թէ մշտնջենական պիտի լինի այս վիճակ, և Ֆրանսա օր մը Անգլիոյ նկատմամբ նոյն դիրքը չպիտի առնէ զոր այժմ կը բռնէ Գերմանիոյ և Անգլիոյ նկատմամբ. Մանշի ջրանցքին շինութեան առեւտրական առաւելութիւնք չպիտի փոխարինեն այնպիսի շինութեան մը հետեւանօք ընդհանուր անվստահութեան անպատեհութիւններն, և զինուորական ու նաւային ծախուց աճումն. Եւրոպիոյ քաղաքական հորիզոնն ալ մթին է, և ժամանակ չէ զրկուելու փրկարար կղզիացումէն, որով բնութիւնն օժտած է զՄեծն Բրիտանիա. Պ. Կլատսթօն որ 1884ին՝ իր Նախարարապետութեան միջոցին՝ հակառակած էր Մանշի ներքնուղւոյն շինութեան գաղափարին, այս անգամ ջատագովեց զայն, բացատրելով թէ չորս տարի յառաջ ո՛չ թէ սկզբունքի խնդրոյ մը պատճառաւ հակառակած էր, այլ ելմտական անյաջող պայմանաց պատճառաւ. Ըսաւ թէ հանրօգուտ գործ մ'է այս, զոր կուսակցական տեսութեամբ պէտք չէ նկատել, ո՛չ ալ հնօրեայ նախապաշարումներով. Պ. Կլատսթօն պահպանողական նախարարութենէն աւելի վստահութիւն ունի Ֆրանսայի պետական դրութեան տեւականութեան վրայ, որ նորանոր պարագայից մէջ փորձով ապացուցուեցաւ. Մանշի ներքնուղին մեծ օգուտներ պիտի ընծայէ ո՛չ միայն նիւթապէս, այլ և աւելի մտերմական յարաբերութիւններ յառաջ բերելով Ֆրանսայի և Անգլիոյ միջեւ, որք իրարու հետ խաղաղապէս ապրելու սահմանուած կրնան համարուիլ.—Այս փաստերով չհամոզուեցաւ Երեսփ. Ժողովը, որ 165ի դէմ 305 քուէով մերժեց Մանշի ներքնուղւոյն գաղափարը. Լոնտոնի լրագիրք կը հաստատեն թէ ազգային կարծիքը կը մերժէ նոյն գաղափարն, և Ազատականաց գլխաւոր թերթն իսկ, Տէյլի Նիւզ, կը խոստովանի թէ հանրային կարծիքն հակառակ է Պ. Կլատսթօնի պաշտպանած գաղափարին.

ՄԵՔԵՆԱՅՈՒԹԻՒՆՔ ՏՔԹ. ՄԱՔԵՆԶԻԻ

ՆՈՐԱՆՈՐ ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆՔ

Պիզմարք Իշխանին լրագիրը, Նորտ Տէյչէ Ալկէմայնէ Ցայթունկ, կը խօսի Սըր Մորըլ Մաքենզիի կարեւոր յայտարարութեան վրայ [illegible] լրագրոյ խմբագրին, զոր անցեալ օր կը յիշէինք. (*)

Նորտ Տէյչէ կը յիշեցնէ թէ [illegible] ըրած պատմութիւնն հինգ օր յառաջ երեւցած էր Վարշաւիոյ գլխաւոր լրագրոյ մը մէջ.

Նորտ Տէյչէ նաև կը հերքէ [illegible] այն խօսքը թէ «Ֆրետերիկ Կայսր փափաք յայտներ է կայսերական գահը բազմելու, գէթ կարճ միջոց մը, յօգուտ իրեն և իր կնոջ, որպէս և գործնական բարձր բարոյականի նկատումներով».

Պիզմարք Իշխանին թերթը կը յարէ. «Ֆրետերիկ Կայսր, որ յոյժ բարձր գաղափար մ'ունէր իբրեւ Գերմանիոյ Կայսր իր վրայ ծանրացող պարտաւորութեանց նկատմամբ, բնաւ տարակոյս չէր թողուցած թէ կայսերական գահուն վրայ չպիտի բազմէր ա՛ն օրն երբ համոզուէր թէ քաղցկեղէ բռնուած է. Իր այս որոշում համաձայն էր իր ազնիւ և վեհանձն բնաւորութեան. Բայց, միւս կողմէ, զինք լռեցնելու կոչուած անձանց մէջ համաձայնութիւն կար հիւանդ կայսեր առջեւ այս խնդիրը չբանալու, ցորչափ ինք նախաձեռնարկ չլինէր. Որովհետեւ իրողութիւնը ծանուցեալ էր, անոնք որ՝ ինչ ինչ չարժառիթներով զորս չենք ուզեր քննել՝ կ'ուզէին որ Ֆրետերիկ կայսր վեհապետական իշխանութիւն վարէր մինչեւ իսկ եթէ իր առողջական վիճակ չներէր, խօսք մէկ ըրին զՖրետերիկ Գ. խաբելու իր վիճակին վրայ, ինչպէս իրենք իսկ կը խոստովանին. Այսպէս, Սըր Մ. Մաքենզի ազնուագոյն գործ մը համարեց քաղաքան դեր մը կատարել, ինքզինք արտօնեալ համարեց ներքին խորհրդականի դեր կատարել, եւ կչռել գերման ազգին ճակատագրոյն վրայ.»

Նորտ Տէյչէ, այս ծանրակշիռ խօսքերով, փափկութեամբ կը պախարակէ թէ՛ զՎիքթորիա կայսրուհին եւ թէ զՍըր Մ. Մաքենզի՝ Ֆրետերիկ Գ.ի ճշմարիտ հիւանդութիւնը ծածկելնուն համար, որպէս զի կարենային վարել Ն. Վեհափառութեան կայսերական իշխանութեան օգուտներն. Ուրեմն, պաշտօնապէս ընդունուած իրողութիւն մ'է թէ անգլիացի բժիշկն, անգլիացի Իշխանուհւոյն (Ֆրետերիկ Գ.ի կնոջ) հետ համամտութեամբ, դիտմամբ սքօղած է Ն. Վեհափառութեան հիւանդութեան ճշմարիտ հանգամանքը, քաղաքական և անձնական նկատումներով. Երբ այսպիսի համոզում մը կը տիրէ Վիլհէլմ Բ. կայսեր քով և անոր շուրջ, ակներեւ է թէ այրիացեալ կայսրուհին Վիքթորիա չի կրնար ապրիլ Պերլինի մէջ կամ մօտերը.

(*). Սըր Մ. Մաքենզի ըսած էր թէ ինք Վիլհէլմ Ա. կայսեր մահէն մէկ ամիս առաջ գիտէր թէ Ֆրետերիկ Իշխան քաղցկեղէ բռնուած է, բայց չէր յայտարարած, արգելք չլինելու համար Ֆրետերիկ կայսեր գահակալութեան.

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳԱՂԹԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՔ

Պ. տը Պրազա, որ գտած, խուզարկած և Ֆրանսայի տուած է Քոնկոյի Ֆրանսական մասն, որոյ կառավարիչն ալ ինք է այժմ, մօտերս ի Ֆրանսա վաճառականներու գումարման մը մէջ բանախօսելով, գանգատեցաւ թէ Ֆրանսացիք գործ չեն ըներ Քոնկոյի հետ, և տեղացիք իրենց մէջ Ֆրանսացիներէն շատ աւելի Անգլիացիներ, Պելժեր և Գերմաններ կը տեսնեն. Մինչ Ֆրանսայի նաւահանգիստներէն առեւտրական նաւեր չեն երթար Քոնկօ՝ Ֆրանսական ապրանք տանելու և տեղական ապրանքներ Ֆրանսա բերելու, Անգլիոյ, Պելժիոյ և Գերմանիոյ նաւահանգիստներէն շոգենաւեր կ'երթան, և Քոնկոյի առեւտուրն այս երկրաց վաճառականներուն կը յանձնեն. Ֆրանսական կառավարութիւնը տարին չորս միլիոն ֆր. ծախք կ'ընէ Քոնկոյի կառավարութեան և տեղական բարւոքմանց համար, բայց օգուտն օտարազգիք կը քաղեն. Պ. տը Պրազայի այս գանգատներէն ալ կ'երեւի թէ Ֆրանսացիք գաղթականութեան ընդունակ ժողովուրդ չեն. Նոյն պատճառաւ է նաև որ Թոնքինի ստացումէն ցարդ օգուտ չքաղեցին, և միշտ Ֆրանսացւոց մեծ մաս մը դժգոհութեամբ կը յիշէ Թոնքինի գրաւումը Պ. Ժիւլ Ֆէրրիի վարչութեան օրով.

ԵՐՐՈՐԴ ՀԱՐԻՒՐԱՄԵԱԿ ԱՐՄԱՏԱՅԻ

Մեծ պատրաստութիւնք կը կատարուին Անգլիոյ մէջ, սպանիական Արմատային և կաթոլիկութեան վրայ տարուած նշանաւոր յաղթութեան երրորդ հարիւրամեակն արժանապէս տօնելու. (Տե՛ս Արեւելքի յունիս 15 թուով տրուած տեղեկութիւնները.)

Վիքթօրիա Թագուհին հաւանեցաւ իր պաշտպանութեան ներքեւ առնուլ այս մեծ հանդէս.

Որովհետեւ Անգլիոյ կառավարութիւնն Սպանիոյ կառավարութեան հետ յոյժ բարեկամական յարաբերութիւններ կը տածէ, և չուզեր վիշտ պատճառել Քրիստինէ Խնամակալ Թագուհւոյն և նորա վարչութեան ու ժողովրդեան, Մատրիտի անգլիական դեսպանն ապահովիչ յայտարարութիւններ ըրաւ, սպանիական կառավարութեան ծանուցանելով թէ այս հանդէս լոկ պատմական հանգամանք մը պիտի ունենայ, և սպանիական կառավարութիւնն յայտարարեց թէ առարկութիւն մը չունի որ Վիքթօրիա Թագուհին նախագահէ այնպիսի պատմական և հայրենասիրական հանդէսի մը.

ԶԱՐՄԱՆԱԼԻ ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆ

Իտալիոյ Թագաւորին եղբայր Աոսթոյի Դքսին Պալին հաւանութեամբ իր քրոջ դուստրը կնութեան առնուլն տարօրինակ լրոյն հետ կուգայ արքայական ուրիշ կաթոլիկ գերդաստանի մը մէջ ուրիշ հետաքրքրաշարժ ամուսնութեան մը լուրը.

Օրլէանեան եօթանասնամեայ Օմալի Դուքսն, հօրեղբայր Փարիզի Կոմսին,(*) կ'ամուսնանայ իր գրեթէ յիսնամեայ սեննեկապանուհւոյն, Տիկին Բլէնշանի հետ.

Տիկինը դուստրն է Շանթիյիի փոքրիկ կայարանի մը պետին. Տիկին Բլէնշան երկար ժամանակէ հետէ Օրլէանեան գերդաստանին ծառայութեան մէջ է իբրեւ հիւանդապահ, պատուական տիկին, սեննեկապանուհի, և այլն. Կ'երեւի թէ աղուորիկ է եղեր, և յորմէ

(*) Ժառանգ Փրանսական Թագաւորութեան, և հետեւապէս պետ Ֆրանսայի Թագաւորական կուսակցութեան.

—)(53)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ՎԱՐԺԱՊԵՏԻՆ ԱՂՋԻԿԸ

ՊՈԼՍԱԿԱՆ ԲԱՐՔԵՐ

Վարժապետը իր կնոջ սնտուկին իսկ չը վստահեցաւ, իր բարձին տակ դրաւ տուփն ու անկողին մտաւ. բայց շատ խռովեալ քուն մը ունեցաւ, երազներով լի. գողեր, թշնամիներ իր տունը կը մտնէին յափշտակելու համար իրմէ այդ գոհարն. յաճախակի արթնցաւ վարժապետն այդ գիշեր եւ գիտնալով հանդերձ թէ երազած էր, ամեն անգամ իր ձեռքը բարձին տակ տարաւ որպէս զի շօշափէ մատանւոյն տուփը։

Իսկ Աստղիկ քուն չունէր բնաւ այդ գիշեր. անկողին մտնելով մարած էր լոյսն, ու մթութեան եւ զինքը հրջապատող լռութեան մէջ որ կը քօղարկէր իրմէ ամեն առարկայ արտաքին աշխարհէն՝ ինքզինք տուած էր բոլորովին իր մտածմանց։ «Իր սրտին արեան մէջ շաղախուած այդ նշխարն, որ վերջի՛ն յիշատակն յանձնած էր հօրը որ վաճառէ, ոչնչացնէ...» ի՜նչ յիշատակներ կը զարթնուին իր մտաց մէջ. կը յիշէր այն երջանիկ օրն յորում իր կեսուրը Տիկին Վարդուհի իր մատն էր անցուցած այդ շողակն (պըլիյըեան) «աղջիկս» կոչելով զինք. ա՜հ, շատ օրեր անցած էին այն օրէն ի վեր, և այդ շողակը, իր կենաց ընկերը, կը փօղփօղէր միշտ լուսերանգ, մինչ խաւարը տիրած էր իր սրտին։ Կը յիշէր, ի՜նչ փառասիրութիւն մ'ունեցած էր երբ աչքրասէր տիկնայք ցանկութեամբ ու հիացմամբ դիտած էին իր մատանին։ «Բայց ինչո՞ւ փութացած էր այդ գիշերէն իսկ զայն իր հօր յանձնելու։» Այժմ որ քովը չէր իր մատանին, իր ձեռաց մէջ ունենալ կ'ուզէր զայն անգամ մ'ալ, անգամ մ'ալ կ'ուզէր շօշափել, անգամ մ'ալ կ'ուզէր դիտել իր «սիրական մատանին.» կը գոչէր, ինչո՞ւ յաջորդ առաւօտուն տալ մտածած չէր փոխանակ նախորդ գիշերէն տալու։ Բայց յանկարծ Աստղիկի աչերը գիշերային մթութեան մէջ մի անսովոր փայլով շողացին. մի ուրիշ մտածում թափանցած էր իր խռովեալ ուղեղը. իր հօր յանձնելէ առաջ, ցերեկին, իր մատանին մատըն էր դրած. ամիսներէ հետէ զայն չէր մտածած գործածել. բայց, Աստուած իմ, ո՜րչափ լայն եկած էր այն իր մատներուն, վայրկեան մը չփոթեր էր թէ արդեօք մատնեմատը չէ՞ր որ կը դնէր իր մատանին. տենդայոյզ իր բոլոր մատներուն ալ փորձած էր, բայց միշտ շատ լա՜յն էր եկած բթամատին իսկ... կարծես իրը չէր այն։ Նիհարցա՞ծ էր, զգացեր էր զայդ, բայց չը պիտի հաւատար թէ այդքան յայտնապէս ծիւրած էր ինք. կը մտածէր, սեւ սեւ խորհուրդներ կը պաշարէին իր միտքը, զինքը հրջապատող մթութեան չափ սեւ։

ԽՍ.

Ա՛հ, այդ հագն, որ կը չփոթուէր մեղմիկ հառաչի մը հետ, արգիլեց խեղճ մայրը բոլոր գիշերն աչքերը փակելէ. Աստղիկն էր որ կը հազար վերէն։

Վարժապետը թէպէտ վրդովեալ քունով՝ բայց կը ննջէր, եւ երբ անգամ մ'ալ արշալոյսին մօտ արթնցաւ միշտ շօշափելու իր տուփը զոր դրցուցած էր երազին մէջ, իր կիսաբաց աչքերով տեսաւ որ կինը պատուհանին տակ նստած էր մտախոհ, դէմքն ափին մէջ առած.

—Ի՛նչ է ան, ելեր նստե՞ր ես... հարցուց խռպոտ ձայնով մը եւ աչերը շփելով։

Սուրբիկ հանըմ շարժեց գլուխն ու պատասխանեց տրտմագին.

—Կը հազայ կոր, կը հազայ կոր. երթալով կատղեցաւ. հիմա վեր ելայ, քրտինքներու մէջն էր, շատ...

Վարժապետին կինը չը կրցաւ շարունակել, աղջկան «հէը հէը» եկաւ ընդհատել իր խօսքն։

—Իմացա՞ր, շարունակեց, իմացա՞ր... եւ սկսաւ հազար անէծք կարդալ հագին դէմ։

Վարժապետը լուռ կը մնար, ելաւ անկողնէն, վրան առաւ իր կրկնոցը, ծխախոտի տուփն հանեց գրպանէն. չը խօսակցեցան բնաւ. իր շինած սիկառէթին խըշրալինը միայն կը խզէր լռութիւնը. ծըխեց, եւ հակառակ սովորութեանն հաս մ'ալ կինը ծխեց։

Ցայն վայր չէին խօսակցած միմեանց այն կասկածը զոր ունէին իրենց աղջկան հիւանդութեան վրայ. բայց վարժապետը վերջապէս խօսեցաւ այն գիշեր.

—Մի խաբուիր, մի խաբուիր եթէ հագը ուժով չէ. այնպիսի ուժով հագեր կան որ հազար անգամ թեթեւ մեղմ հագերէ աւելի անվտանգ են. ուժով չը հազալը ուժ չունենալ ըսել է. մեռնելու մօտ վիրաւորեալը հազիւ լսելի մռունչներ կ'արձակէ. է՛, միթէ ցաւ չզգալո՞ւն համար է չը պոռար. ոյժ չունենալուն, զօրութիւն չունենալուն համար է անշուշտ։

Աւա՜ղ, կինն ալ այդպէս համոզուած էր, կինն որ այդ «հէը, հէը» լսելով «մահը, մահը» լսել կը կարծէր, ու Անդրանիկ աղան ալ եթէ ըսէր իր կողմանէ թէ ի՛նչ լսել կը կարծէր իր աղջկան հագին մէջ՝ պիտի ըսէր «օգնութի՜ւն, օգնութիւն». բայց այդ օգնութիւնն ապահով էր այլ եւս ըսելու, իր բարձին տակն էր մատանին, անօթի պիտի մնար ինք, դրամ մը չը պիտի վատնէր այդ վաճառման բերած գումարէն իր անձին համար, անոր բժիշկներուն պիտի յատկացնէր զայն, իր աղջկան կենաց փրկանքը պիտի ըլլար այդ գումարը։

—Լուսնայ չը լուսնայ, բժիշկ պիտի բերեմ, ըսաւ յանկարծ.—ալ հերիք է որչափ բանի տեղ չը դրինք։

—Կամա՛ց, կամա՛ց, լուսը ճեղքուի չը ճեղքուի բժշկի պիտի վազես, պատասխանեց իր կինը։

Եւ այն ատեն անձկանօք սպասեցին արշալուսին որ կ'ուշանար. կարծես այն առաւօտ չը պիտի ծագէր արեգակն, ու լուսինն գլայ առած էր իր տեղն՝ եթէ երբէք ետ չէր դառնար... Ո՛րքան անհամբեր էին։

—Դեղ կ'ուզէ, դարման կ'ուզէ, ի՞նչ ըրինք ասանկ ձգելով, ըսաւ Սուրբիկ հանըմ յանկարծ խզելով լռութիւնը։

«Դեղը, դեղը, ես գիտեմ ես, անոր բժիշկն Արամն է» մտածեց վարժապետը, բայց ոչինչ խօսեցաւ։

Ժամ մը իրարու դիմաց նստեցան լուռ, յօրանջեցին, յօրանջեցին, մինչեւ որ փողոցին խանութներուն փեղկերը ճարճատեցին եւ առաւօտեան կաթնավաճառներուն թիթեղեայ անօթները միմեանց բաղխելով ծանուցին արշալոյսը։ Շատոնց արդէն Սուրբիկ հանըմ «Թիրեաքի խանվէսի» մը խմցուցած էր իր ամուսնոյն, որ առանց իր սովորական հայի ու պանրի նախաճաշն ընելու՝ մեկնելու պատրաստուեցաւ ըսելով թէ Տօքթօր Սեպուհին պիտի երթար, վասն զի ամենէն շնորհքով բժիշկը նա էր, եւ թէ իր կինը ցերեկը չսպասէր իրեն, վասն զի մատանին վաճառելու համար [illegible] պիտի երթար։

Վարժապետը տունէն մեկնելով ուղղակի բժշկին դիմեց, բայց Տօքթէօր Սեպուհ կը ննջէր դեռ, ուստի խնդրեց անոր մօրմէն որ՝ անմիջապէս որ իր զաւակն արթննայ, փութայ երթալ իր աղջիկը քննելու. Ծեր կինը խոստացաւ; եւ այն ատեն Անդրանիկ աղան մեկնելով Պոլիս իջաւ որպէս զի մատանին վաճառէ։ Շուկաներուն մէջ շատ մտահոգ երեւոյթ մ'ունէր վարժապետը, գիտէր ո՛րչափ դժուար բան էր [illegible] գոհարեղէն մը ծախել. գիտէր թէ այդ չարշիին մէջ իր գիտցած ճարտասանութենէն տարբեր ճարտասանութիւն մը կար զոր քաջ գիտէին ամեն ոսկերիչք. բայց դեռ ի՜նչ ապշեցուցիչ պատմութիւններ չէր լսած այդ արուեստաւոր դասուն վրայ. կը վախնար որ ձրի պիտի խլէին իր ձեռքէն իր աղջկան մատանին շուկային ճիշդ մէջտեղը պաշարելով զինք, այդ սատանորդի ոսկերիչներն. եւ ի՛նք որ գոհարեղինաց վրայ ուրիշ գաղափար չունէր բայց գիտնալ թէ թանկագին, «ակնախտիղ» էին...

Երկար մտածեց այսպէս վարժապետը, եւ որոշեց վերջապէս երթալ գտնել Արթաքին որ իբր ժամագործ՝ թերեւս օգտակար կրնար ըլլալ իրեն իր գոհարին վաճառման մասին. պահ մը յետոյ գտած էր իր եղբօրորդին, որոյ հետ շատ տխուր խօսակցութիւն մը ունեցաւ ընտանեաց պատահած դժբաղդութեան վրայ. վարժապետը մատանւոյն վաճառման համար իրմէ ակնկալած օգնութիւնն յայտնեց եւ այն ատեն հագաւ Արթաքին իր կրկնոցը, աշակերտին քանի մը հրահանգներ տուաւ իր կատարելիք գործին համար, եւ իր հօրեղբայրն առաջնորդեց Զարշի ուր պիտի վաճառէին Աստղիկի գոհարը։

Գացին Զուխաճի խան, որ ոսկերչաց կեդրոնավայրն է, դիմեցին ոսկերչի մը, ցոյց տուին. ոսկերիչը կշռեց շողակը իր նժարին մէջ, զննեց զայն ակնոցով, յետոյ խոշորացուցով, եւ ըսաւ.

ՏԻԳՐԱՆ ԿԱՄՍԱՐԱԿԱՆ
(Շարունակելի)

հետէ կը ծանուցուի թէ Օմալի Դուքսն, (որ քառորդ դարէ մ'ի վեր այրի է,) կ'ուզէ կնութեան առնուլ զայն, Փարիզի արքայական լրագրեր՝ ընտանեկան հին աւանդութիւններ խառնելով՝ կը գտնեն թէ Տիկին Բլէնչանի ընտանիքը ժամանակաւ ազնուական է եղեր, բայց չատ ինկեր է․ Ինչ և իցէ, այս ամուսնութիւն ո՛չ այնչափ սիրոյ հետեւանք է եղեր որչափ հաչւոյ․ Օմալի Դուքսը կ'ամուսնանայ մի միայն խաղ մը խաղալու համար Փարիզի կոմսին, և զայն զրկելու համար սպասած մեծ ժառանգութենէն․ Օմալի Դքսին և իւր եղբօրորդւոյն միջեւ երկար ժամանակէ ի վեր անհամաձայնութիւն կը տիրէր, յորմէ հնարամիտն Տիկին Բլէնչան կըրցած է օգուտ քաղել․ Օմալի Դուքսն համաչխարհական ներբողներու արժանացաւ Շանթիյլիի դղեակը ֆրանսական Ակադեմիոյ նուիրելուն համար, իւր պարունակած արուեստական թանկագին գանձերով, և այս պարագային յիշեցնելով, Ակադեմիան անցեալ օր ունայն բարեխօսութիւն մ'ըրաւ Պ. Ֆլոքէի դաչնկին, Օմալի Դքսին ի Ֆրանսա վերադարձն արտօնելու համար․ Բայց հիմա կը յայտնուի թէ Շանթիյլիի դղեակն Ակադեմիայի տալու խորհուրդն Օմալի Դքսին տուեր է այս Տիկին Բլէնչան, որպէս զի այն դղեակ Փարիզի կոմսին չանցնի ժառանգութեամբ․

Ամուսնութիւնն ի մօտոյ տեղի պիտի ունենայ ի Պրուքսէլ․ Մեծ գայթակղութիւն Ֆրանսայի Արքայականաց և մինչեւ իսկ Հանրապետականաց մէջ․

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Հաւանական կը կարծուի որ յառաջիկայ չաբթու մէջ Եկեղեցական Համագումար Ժողովը ի նիստ պիտի գումարի Կ. Պոլսոյ Պատրիարքական ընտրելեաց ցանկը պատրաստելու համար․

Երուսաղիմայ Պատրիարք Ամեն. Տ. Յարութիւն Սրբազան երէկ Մէարիֆի պաչտօնատունը գնաց և այցելութիւն տուաւ կրթական Նախարար Վսեմ. Մինիֆ փաչային․

Ն. Ամենապատուութիւն յետոյ Էվգաֆի և Ոստիկանութեան պաչտօնատուններն ալ գնաց, սակայն Վսեմ. Նախարարք բացակայ լինելով, չկրցաւ տեսակցիլ․

Թէև Ազգային Ժողովոյ երրորդ նիստն՝ ըստ կանխագոյն որոշման, այս ուրբաթ տեղի պիտի ունենար և առ այս հարկ եղած պատրաստութիւնք տեսնուած էին, սակայն թէ՛ այն պատճառաւ որ Ժողովոյ հրաւիրագիրները պիտի ստորագրէ Պատրիարքական Տեղապահ Սրբազանն և Ն. Գերապատուութեան պաչտօնն հաստատող հրամանագիրը տակաւին հասած չէ ի Պատրիարքարան, և թէ՛ այն պատճառաւ որ երեսփոխանական նորոգ ընտրութեանց տեղեկագիրք տակաւին Մայր Դիւանին յանձնուած չեն, հարկ դատուած է յաջորդ ուրբաթի թողուլ Ազգ. Ժողովոյ գումարումն․

Երուսաղիմայ Միաբանաց և այլոց կողմէ Երուսաղիմայ Պատրիարք Ամեն. Տ. Յարութիւն Սրբազանի ուղղեալ չնորհաւորական հեռագրոց ի պատասխան Ն. Սրբազնութիւն գոհունակութեան գրեր ուղղեց․

Ռուսիոյ Հայերը միշտ խիստ քննադատ հանդիսացած են մեր կրթական հաստատութեանց նկատմամբ, և ո՛չ միայն քննադատ՝ այլ և արհամարհող․ Հետեւեալ հատուածը զոր Մշակէ կը քաղենք, ցոյց կուտայ թէ նոյն իսկ Թիֆլիսի մէջ Ներսիսեան Դպրանոցն, որ Կովկասիոյ Հայոց կրթական առաջնակարգ հաստատութիւնը լինելու համբաւը կը վայելէ և որ տարին եօթն հազար ոսկիներ կը ծախսէ, ի՛նչ ողորմելի կացութեան մէջ է նոյն իսկ հայերէն լեզուի համար, հիմակ մանաւանդ երբ յամենուստ դառն գանգատներ կը լսենք Ռուսիոյ պետական դպրոցներու մէջ հայ լեզուին դէմ յարուցուած արգելքներու մասին․

Յունիս 6-ին Ներսիսեան դպրոցի վեցերորդ դասատան աչակերտները վերջնական քննութիւն տուեցին հայոց լեզուից․ Մենք երկար կանգ չենք առնի այդ հարցաքննութեան մանրամասնութիւնների վրայ, որոնք մեծ մասամբ լաւ տպաւորութիւն չը թողեցին, բայց չենք կարող կրկին անգամ մատնանիչ չանել և չը նկատել, որ միանգամայն դատապարտելի ձգտում է աչխատել հաղորդել աչակերտներին միմիայն քերականական կանոններ և գրաբար խրթին բառեր, — գուցէ միայն միամիտների աչքերին թոզ փչելու համար, — մոռանալով որ այդ վատ սիստեմայի և մեթօդի չնորհով Ներսիսեան դպրոցից աւարտողները չը գիտեն ոչ թէ միայն գրաբար պարզ գրելը, այլ և անկարող են մի երկու երես կարգին աչխարհաբար գրել՝ առանց տառասխալների․ Եւ ուսուցիչը իր պարտքը կատարած է համարում, երբ աչակերտները պատմում են մի քանի քերականական կանոններ և բերան են ասում մի քանի կտորներ հին մատենագիրներից, այն աչակերտները, որոնք իբրեւ ուսուցիչ դուրս գալով դպրոցի պատերից, ամենաողորմելի գիտութիւն ունեն իրանց մայրենի, հինգանի լեզուի մէջ․ Տարիներով սովորել գրաբար, և վերջումն էլ չիմանալ այդ գրաբարը, չատ թող լինելով նոյն իսկ աչխարհաբարի մէջ, — ահա այդ դպրոցի հայկաբանութեան ամբողջ արդիւնք․

Մեր այս աւուր Թուոյն երրորդ երեսին մէջ կը հրատարակենք Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Ս. Պատարագի արարողութեան վրայ Տիմիթրիոս Զօղաքիոնջ էֆէնտիի աչխատասիրութեան մէկ ուրիչ մասը, զոր նըմանապէս թարգմանած է Ռէթէոս էֆէնտի Պէրպէրեան․

Հրատարակուեցաւ ԲՈՒՐԱՍՏԱՆ ՄԱՆԿԱՆՑ պատկերազարդ հանդիսի Է. հատորի 11րդ տետրն հետեւեալ բովանդակութեամբ․—Գեղջուկ Մանիկ (Յ. Թ. Գայեան)—Մուրացկանին որդիքը (Մ. Ս. Պալեան)—Առողջապահութիւն (Մ. Փափազեան)—Հետաքրքրական դառնալի մը․ Տեղափոխութիւն Պրայզըն Պրիջ Պանդակին (Մ. Գ. Մօզեան)—Յիչատակ մը (Սեպուհ Գ. Մօզեան)—Ոգիներու պարգեւը—Համառօտ տեղագրութիւն Երուսաղէմի (Տրդատ վարդապետ Պալեան)—Ժամանակէն ուշ (Վ. Յ. Յակոբեան)․

* *

Հրատարակեցաւ ՏՆՏԵՍԻ յունիսի ամսաթիւն, հետեւեալ բովանդակութեամբ․—Աւրեւ. Տնտես. Միութիւն—Թռչունք (Մ. Աճէմեան)—Հոտոտելիք (Տր. Բ. Մինչեան)—Ընտանի մեղուն (Մ. Գ. Մօզեան)—Տնական (Մ. Գ. Աւագեան)—Այլ եւ այլ քաղուածք—Թարմ կարագ—Հաւաքածոյ գեղեցիկ խօսքերու (Տ. Զօպանեան)—Արհեստական—Ազդ․

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՍԷԹԵԱՆ

ՑՈՒՑՄԱՆ ԺԱՄԵՐ

Զանազան քերթուածներու հաւաքածոյ մ'է․ կը ծախուի Պոլիս՝ գրավաճառաց քով եւ Զրավաճառ Պօղոս եւ Յակոբ աղաներու խանութը եւ Կալաթա՝ Վրդրի Թղթավաճառանոցը, ի գին 10 դրուշ․

Կեդրոնատեղին է Ն. Պէրպէրեան տպարանը․ 1379 1—4

ԱԶԴ

Ադրիանուպոլսոյ Արշակունեաց և Հռիփսիմեանց վարժարանաց համար բարեկիրթ, փորձ եւ հայագէտ կառավարիչ մը կ'ուզուի․ Նաև հայերէնի և ֆրանսերէնի քաջահմուտ ուսուցիչ մը, ինչպէս եւ լաւ հայերէն և ձեռագործ գիտցող վարժուհի մը․

Դիմել Արեւելքի Խմբագրութեան․ 1882

ԺԲ. ՏԱՐԵԴԱՐՁ
ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԵԱՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿՐԹԱՐԱՆԻ

Հայկական Կրթարանի հաստատութեան ԺԲ. տարեդարձի հանդէսը պիտի կատարուի յառաջիկայ յուլիս 3, կիրակի օր, ի վերին Վոսփոր․

Կարգադիր մասնախումբ մը, կազմեալ նախկին սաներէ, պիտի կատարէ ամեն պատրաստութիւն և լրագրաց միջոցաւ պիտի ծանուցանէ ի մօտոյ․

Երթեւեկի և ճաչի տոմսակի գինն է մէկ մէճիտ․ միայն երթեւեկի կէս մէճիտ․

21 յունիս 1888 ԿԱՐԳ. ՄԱՍՆԱԽՈՒՄԲ

1882

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆՔ

Մայրաքաղաքիս Ելմտական քննիչ անուանեցաւ Մալիյէի Նախորդ արկղակալ Հիւսնի էֆէնտի․

Մալիյէի արկղակալի օգնականին պաչտօնը ջնջուելով արկղակալ անուանեցաւ Նախորդ օգնական Սաադ պէյ․

Օրբունի փողերանոցին հաչուակալ անուանեցաւ Ելմտական գանձուն Պէյթիւլմալի դիւանատան քարտուղար Ֆէհմի պէյ․

* *

Կայս. անձնապահ զօրաբանակի երկրորդ զօրաբաժնին հրամանատար անուանեցաւ Բ. զօրաբանակի Միրլիվաներէն Րիզա փաչա, որում Ֆերիգութեան աստիճան տրուեցաւ այս առթիւ․

Նոյն զօրաբաժնին Միրլիվա անուանեցաւ Սէլիմիէ զօրանոցին քննիչ Միրլիվա Մէհմէտ փաչա․

Նոյն զօրաբաժնի գնդապետներէն Չէրքէզ Ահմէտ պէյի յաջորդեց Թաչ Քըշլա զօրանոցին գնդապետներէն Ակհաչ պէյ և նմա յաջորդեց Բ. զօրաբանակի 12րդ գնդին գնդապետ Թէվֆիք պէյ․

Նոյն զօրաբաժնի Ֆէսլի Ջօհաֆ գնդին երկրորդ վաչտին հազարապետ անուանեցաւ Ե. գնդին Գ. վաչտին դերհազարապետ Հաճի Ահմէտ էֆէնտի․

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ

Պարսկական կառավարութիւնն Առիւծ և Արեգակն պատուանչանի երրորդ աստիճանը նուիրած է Թէհրանի Օսմ. դեսպանատան առաջին քարտուղար Իհսան Հիւսնի պէյի և արտաքին Թղթակցութեանց դիւանի քարտուղարներէն Եուսուֆ պէյի․ Կայսերական Իրատէ մը արտօնած է այդ պատուանչաններու գործածութիւնը․

ՌԱՏՕԼԻՆ ԻՇԽԱՆ

Գերմանական արտասովոր դեսպան Ռատօլին իչխանը թէեւ երէկ Վեհ. Սուլթանին պիտի ներկայանար, սակայն անձրեւոտ օդին պատճառաւ ունկնդրութիւնն այս աւուր յետաձգուեցաւ․ Նոյնպէս ի պատիւ իչխանին կայս. պալատան մէջ տրուելիք հացկերոյթն, որ երէկ գիչեր տեղի պիտի ունենար, այս գիչերուան թողուած է․

* *

Պարսկական դեսպան Միրզա Մոհսին խան, իբրեւ երիցագոյնն մայրաքաղաքիս օտար դեսպանաց, վաղը իրիկուն չքեղ հացկերոյթ մը պիտի տայ ի պատիւ իչխան Ռատոլէնի․ Հրաւիրեալ են գերմանական դեսպանատան գլխաւոր պաչտօնեայք, Արտաքին գործոց Նախարար Վսեմ. Սայիտ փաչա և բոլոր դեսպանք․

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ԱՏԵԱՆ

Այս աւուր Թուրք լրագրաց մէջ հրատարակուած է հետեւեալ զեկոյցն․

«Պայրամի երկրորդ օրը կայս. երկրորդ զօրաբաժնի Ֆէսլի և Սարըգըլը Ջօհաֆ գունդերու զինուորաց ոմանց մէջև զբօսանքի միջոցին կռիւ մը ծագած էր․ Արդ՝ կատարուած քննութիւնք հաստատած լինելով թէ այս կռիւ արդիւնք է հրամանատարաց և սպայից ոմանց անհոգութեան եւ յոռի վարչութեան, ըստ սովորութեան զինուորական ատեան մը կազմուած է դատելու համար զնոսա և նոյն զօրաբաժնի Նախորդ հրամանատար Ֆէրիք Խալիլ փաչա ու Միրլիվա Հիւսէին փաչա, գնդապետ Չէրքէզ Ահմէտ պէյ, տեղակալ-գնդապետ Թէվֆիք պէյ և այլ մի քանի սպայք հարցաքննութեան և դատաստանի ենթարկուած են․»

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ԴԱՆՔԱ

Օսմանեան կայս. Դանքայի բաժնետէրաց ընդհ. Ժողովոյ վերջին նստին մէջ, որ գումարեցաւ ի Լոնտոն, կարդացուած 25րդ տարւոյ տեղեկագրէն կերեւի թէ 1887 տարւոյն մէջ այդ հաստատութեան խառն հասոյթից գումարը կը հասնի 431,482․12,10 անգլ. ոսկւոյ և զուտ հասոյթից գումարը 260,330․10,3 անգլ. ոսկւոյ․ Սոյն գումարին վրայ յաւելլով Նախորդ տարւոյ հասոյթից մնացորդն 262,820․2 ոսկի, որոց վրայ Վարչութիւնն յանձնարարած է մէն մի բաժնեթղթի 10 չիլին չահաբաժին հանել, այն է դրամագլխոյն 100ին 5ը, 250,000 ոսկի պիտի յատկացուի այս հատուցման և յաջորդ տարւոյն համար կը մնայ 12,822․2 ոսկւոյ յաւելեալ գումար մը․

1887 տարւոյն մէջ նչանակութեան արժանի գործառնութեան մը միջամուխ եղած չէ Դանքան, վասն զի այդ միջոցին քաղաքական կացութեան վրայ տիրող անստուգութիւնը գրեթէ բոլորովին ջլատած էր ամեն առեւտրական գործողութիւն․

ՏԱԽԻԼԻՅԷԻ ԱՐԺԷԹՈՒՂԹՔ

Ելմտական Նախարարութիւնը տեղեկանալով որ այլ և այլ զրոյցներ ազդեցութիւն բրած են Տախիլիյէի արժէթղթոց արժէքին վրայ, այս աւուր Թուրք լրագրաց միջոցաւ պաչտօնապէս կը ծանուցանէ թէ կայս. կառավարութիւնը միչտ նախանձախնդիր է այդ արժէթղթոց վարկը պահելու և թէ մտադիր չէ այնպիսի կարգադրութիւն մ'ընել որ վնասէ այդ արժէթղթոց ըստ օրինի որոչեալ վարկին․

ԵՐԿԱԹՈՒՂԵԱՑ ՄԻԱՑՈՒՄՆ

Ինչպէս յայտնի է, կայս. կառավարութիւնն յանձնարարած էր երկաթուղեաց միացման ընկերութեան փութով կատարել Պէլլովա-Վագարէլի գծին բացումն․ Արդ՝ ընկերութիւնը պատասխանած է Բ. Դրան թէ այդ գծի չինութիւնք աւարտած են և թէ բացման համար ո՛ և է արգելք չկայ․

Կը յուսացուի թէ բացման հանդէսը տեղի ունենայ յուլիս 27ին (Ն. Տ.)․ Նոյն օրն երկու կառախումբեր մին Փարիզէ և միւսը Կ. Պոլսէ մեկնելով հրաւիրեալները պիտի փոխադրեն անդ․ Հրաւիրելոց թիւն երեք հարիւրը պիտի անցնի․ Հրաւիրելոց հետ պիտի գտնուին նաև նոյն գծի անցած տեղերու քաղաքաց գլխաւոր լրագրաց ներկայացուցիչք․

Եւրոպացի հրաւիրեալք հինգ օրի չափ մայրաքաղաքս պիտի մնան․

—Սիրքէճիի կայարանին մաքսատան տնօրէն Նամըգ պէյ յատկապէս Ադրիանուպոլիս ղրկուած է ինչ ինչ մաքսային խնդիրներու համար․ Մաքսային վերատեսչութիւնն հրահանգ տուած է ամեն կողմ որ երկաթուղեաց միացումէն յետոյ պաչտօնեայք աւելի ուչադիր լինին մաքսային գործառնութեանց․ Մաքսային վերատեսչութիւնը նոյնպէս որոչած է մաքսային ճիւղի յատուկ չէնք մը չինել Սիրքէճիի կայարանին մօտ․ Վրանիայի կողմն արդէն ձեռնարկուած է մաքսատան մը չինութեան․

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՈՒՑ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԾԽԱԽՈՏԻ ՐԷԺԻՆ

Հանրային Պարտուց վարչութեան և Րէժիի ընկերութեան միջեւ կարգադրութիւն մ'եղած է ի մասին օսմ. ծխախոտին վրայ առնուած եգիպտական մաքսատուրց․ Րէժին Հանրային Պարտուց վարչութեան կը թողու յԵգիպտոս ներմուծեալ օսմ. ծխախոտին վճարած մաքսատուրքն և յիչեալ վարչութիւնը փոխադարձաբար Րէժիին կը յատկացունէ տարեկան 75,000 ոսկւոյ գումար մը․ Այս գումարի վճարումը պիտի կատարուի վեցամսեայ բաժանմամբ, իւրաքանչիւր տարւոյ մարտին և սեպտեմբերին․ Այսպէս առաջին վճարման (37,500 ոսկի) թուականն է յառաջիկայ սեպտեմբեր 12․ Եռամսեայ պայմանաժամ մը չնորհուած է Հանրային Պարտուց վարչութեան որպէս զի միջոցներ ձեռք առնու ըէֆթէյէ տրոց գանձման համար և Րէժին՝ այս տրոց վարչութեան մասին կատարուած փոփոխութիւնն անյապաղ պիտի ծանուցանէ եգիպտական կառավարութեան որոյ հաւանութիւնն առնուլ անհրաժեշտ է․

Հատուցանելու համար այն կանխավճարը զոր Հանրային Պարտուց վարչութիւնն բրած է իրեն, Րէժին այդ վարչութեան կը յատկացունէ բանհինգ առ հարիւրն «չահուց յաւելման» զոր տրամադրելի պիտի ունենայ իւր դրամագլխոյն զեղչմամբ որ ներկայ կարգադրութեան առաջին պայմանն է․

Ըստ որում ըէֆթէյէն Հանրային Պարտուց վարչութեան թողուելովն այդ տուրք այն հասոյթից կարգին մէջ կը դասուի որք 1881 դեկտեմ. 20ի հրամանագրով թողուած են անոր, այս կարգադրութիւնը կայսերական վաւերացման ենթարկելի է․ Սոյն համաձայնութեան նպատակը լինելով վերջնական կերպիւ կարգադրել այն անհամաձայնութիւններն որք կան ընդմէջ Հանրային Պարտուց և Րէժիի վարչութեանց, անհամաձայնութիւնք որք ծագած են ըէֆթէյէի հասոյթից նուազմամբ, յառաջիկային մէջ կարելի չպիտի լինի առարկութիւն յարուցանել ներկայ կարգադրութեան դէմ, ինչ որ ալ լինի անոր արդիւնքը․

ՈՐԹԱԼՈՒԻՃ ԵՒ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՈՐԹԱՏՈՒՆԿԵՐ

Առեւտրական Սենէկէ Լրաբերն յունիս 30ի չաբաթ աւուր թուոյն մէջ կը կարդանք․

Քանի որ մեր վկայեալ երկրագործք, գրեթէ ամէնքն ալ, համամիտ են թէ այգւոյն մէջ որթալուիճի աւերիչ գործոյն առաջքն առնլու միակ միջոցն է վարակեալ որթատունկերուն տեղ դնել ամերիկեան որթատունկեր, որք որթալուիճին դիմադրելու բնութիւնն ունին, կը կարծենք օգտակար ըլլալ մեր այգեպանաց, յայտնելով իրենց հետեւեալ իրողութիւնը․

Օսմանեան Հանրային Պարտուց վարչութիւնն երկու տարիէ ի վեր Երէնքէօյի մէջ հաստատած է այգի մը ամերիկեան որթատունկերու այն տեսակէն որք, ի Ֆրանսա և այլուր կատարուած փորձերուն համեմատ, միակն են որք կրնան ազդուապէս դիմադրել այն սոսկալի միջատին աւերմանց զոր որթալուիճ կը կոչեն․

Իբր հետեւանք այս նախազգուչութեան, յառաջիկայ աչնան հազարներով որթատունկ պատրաստ պիտի գտնուին յիչեալ այգւոյն մէջ․

Թէ՛ Կ. Պոլսոյ և թէ գաւառաց այգեպանք, որք կ'ուզեն օգտուիլ Հանրային Պարտուց վարչութեան ընծայած այս դիւրութենէն՝ վերակազմելու համար իրենց այգիներն ամերիկեան խնջակներու ճիւղերով, թող այժմէն իսկ իրենց խնդիրքն ուղղեն առ Պ. Նէքքլէն, տնօրէն Երէնքէօյի այգւոյն․

Այս ճիւղերն, որոց հազարը 15 ղրչ կը ծախուի, պիտի յանձնուին կամ ղրկուին ի Ղալաթիա, այգետեարց առ Պ. Նէքքլէն ցոյց տուած հասցէին․

ՖԵՐՏԻՆԱՆԴ ԻՇԽԱՆ

Ֆէրտինանտ իչխանն և իւր մայրը՝ Քլէմանդին իչխանուհին՝ ընկերակցութեամբ Նախարարաց Ստամպուլոֆի, Տր. Ստրանսքիի, Ժիվքոֆի և Մուդքուրոֆ գնդապետին յունիս 10/22 ին այցելեր են Ստանիմաքա քաղաքն և Արաբօվօի վանքն ուր յոյժ փառաւոր ընդունելութիւն մը եղեր է անոնց․ Յոյն բնակիչք, առաջնորդութեամբ Փիլիպէի մետրապոլտին և տեղւոյն կղերին, հրաւիրեր են իչխանն իրենց դպրոցներէ մին այցելել ուր յունարէն լեզուաւ երգեր երգեր են իչխանին կենաց պահպանման համար․ Իչխանն յետոյ յունաց առաջնորդարանն երթալով պահ մը հանգստացեր է անդ․ Ստանիմաքայէ վերադարձին, իչխանն այցելեր է Փիլիպէի գլխաւոր մզկիթն որ Ճումայի հրապարակին մէջտեղ կը գտնուի․ Միւֆթին, խոլամաց խուռն բազմութեան մը մէջտեղ, թուրքերէն լեզուաւ աղօթքներ արտասաներ է վասն բարօրութեան իչխանին․ Միւֆթին յարեր է թէ խոլամք անհունապէս գոհ են իւր կառավարութենէն որ գործով ցոյց տուած է թէ արդարադատ և ուղղախոհ զգացումներ կը տածէ իւր բոլոր ստորադասեալց նկատմամբ, առանց կրօնի և ազգի խտրութեան․

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՀԻՒՊԱՏՈՍՔ

Ֆրանսայի արտաքին գործոց նախարարութեան որոշմամբ Կարնոյ ֆրանսական դեր-հիւպատոս անուանուած է Այնթապի դեր-հիւպատոս Պ. Վիկուռէօ, փոխանելով Պ. Քաստանէայի տեղ․ Այնթապի դեր-հիւպատոսի պաչտօնն յանձնուած է Ալեքսանդրիոյ հիւպատոսարանի թարգման Պ. Սումարիբայի․ Եանեայի ֆրանսական դեր-հիւպատոս անուանուած է Պ. Ժիմառքի, փոխանակ Պ. Բօղհայսքիի որ հանգստեան կոչուած է․ Պրուսայի դեր-հիւպատոս անուանուած է Պ. Թայլէ որ առժամապէս կը վարէր զայդ պաչտօն․

Երէկ Հանրօգուտ չինութեանց նախարարութեան հաղորդուեցաւ կայսերական Իրատէն որ Սելանիկի երեւելիներէն Համտի էֆէնտիի կը յանձնէ քաղաքը ջուր բերելու արտօնութիւնն․ Սելանիկ քաղաքը կազով լուսաւորելու մենաչնորհն ևս յիչեալ անձին յանձնուած է․

—Այն յանձնաժողովն որ Պոլսոյ նախնական դատարանի գործադիր ճիւղին նկատմամբ ինչ ինչ բարենորոգումներ ի գործ դնելու համար կազմուած էր, իւր խորհրդակցութիւններն աւարտեր և տեղեկագիր մը մատուցեր է Դատական նախարարութեան․

—Ծանուցուեցաւ թէ Ալլէյլէ, Օրխանէյէ, Օսմանիյէ եւ Մահմուտիյէ զրահաւորք Լոնտոն պիտի ղրկուին նոր դրութեան վերածուելու համար․ Արդ ի վերջոյ որոչուած է որ այդ չինութեանց համար հարկ եղած զրահներն ու այլ նիւթերը Լոնտոնէ բերել տրուին եւ այդ չինութիւնք աստ կատարուին առանց զրահաւորները Լոնտոն ղրկելու․

—Փիլիպէի անգլիական ընդհ. հիւպատոս Ծօնս Հարիփայտեար մէկ քանի ամսուան արձակուրդ ստացած լինելով, Նախորդ չաբթուն Անգլիա ուղեւորեր է․

—Սամոսէն կը գրեն թէ կղզւոյն երեսփոխանական ժողովը նկատելով որ ինչ ինչ անպատեհութիւններ կը ծագին կղզւոյն հանրային եւ մասնաւոր չահուց ներկայացուցչի պաչտօնն օտարազգի անձանց յանձնուելէն, որոչեր է որ յետ այսորիկ բնիկ Սամոսցի անձանց պիտի յանձնուին այդ պաչտօնք․ Միեւնոյն ժողովն որոչեր է նըմանապէս որ կղզւոյն ներքին վարչութեան անդամք եւս Սամոսցի լինին․ Զմիւռնիոյ սամոսական գործակատարի պաչտօնն յանձնուեր է Պ. Ալեքսանդր Կանկօսի, Նախորդ գործակատար ի Կ. Պոլիս․

—Եղեռնագործ ատեանը դատելով Արապ Սալիմ և իւր ընկերն, որք Պէչիքթաչի կողմերը գողութիւններ բրած էին, առաջինը չորս եւ երկրորդը երեք տարուան չղթայակապ աչխատութեան դատապարտեց․

—Էվգաֆի Թէֆթիչ դատարանին խորհրդական Մուհիէտտին էֆէնտի երէկ մեռաւ եւ մարմինն ամփոփուեցաւ յատուկ դամբարանի մը մէջ ի Չարչամպա․

—Մայրաքաղաքիս իտալական դեր-հիւպատոս փաստաբան Պ. Սքանիլլիա որ Փիլիպէի հիւպատոս անուանուած է, այսօր իւր նոր պաչտօնատեղին կ'ուղեւորի․

—Պանտըրմայէն կը գրեն առ Նէօլոկոս թէ տեղւոյն Րէժիի պաչտօնատան սնտուկէն 2730 ոսկի գողցուեր է․ Այդ պաչտօնատունը քարուկիր չէնքի մը մէջ կը գտնուի ուր դրան խորտակման նչան չէ երեւցած․ միայն բակին վրայ նայող պատուհանաց միոյն ապակին վերցուած է եղեր․ Հետեւաբար կ'ենթադրուի թէ այս գողութիւն կատարուած լինի ներքին պաչտօնէից մեղսակցութեամբ․

—Սէվմէն կ'իմանայ թէ ոստիկանութիւնը կը փնտռէ կիրակի իրիկուն ի Բերա Ֆէրիտիյէ փողոցն այրած տան վարձակալն որ անծանօթ անձ մ'է եղեր․ Այս մարդ կիրակի օրն, բանալով թէ իւր բնակիչը գիւղ ղրկած է, տան դռները կը գոցէ և կը մեկնի․ Նոյն գիչերն հրդեհը պատահեցաւ․ Փախցուած կարասեաց ո՛չ ոք տէր եղած է ցարդ․ Կը կասկածուի թէ մի՛ գուցէ կարասիներն ապահովագրուած լինին եւ հրդեհը դիտմամբ ձգուած լինի․

—Պէյքօզի ու Բաչալաղչէի եւ չրջակայից ժողովրդեան 150 ստորագրութեամբ աղերսագիր մը մատուցած են Բարձր. Մեծեպարքոսին խնդրելով որ Շիրքէթի վարչութիւնն իջեցնէ նոյն նաւահանգիստներու տոմսակաց գինը․

—Կէլիպօլուի գաւառին Բէչան գաւառակի գիւղերէն միոյն մէջ մէկ քանի աւազակներ տղայ մը առեւանգած էին․ Արդ, տեղական կառավարութիւնն յաջողած է այդ աւազակաց երկուքն սպաննել եւ տղան ազատելով ծնողացը յանձնել․

ԹՐԱՄՎԷՅԻՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ Կ. ՊՈԼՍՈՅ

Հասոյթ [illegible]

1888 Յունիս 1էն մինչև Յունիս 30

	Օրական	Ամսական
Պէչիքթաչի գիծ	6,412.26	192,367.75
Աքսէրայի »	6,327.85	189,835.50
Շիշլիի »	6,546.72	196,401.50

Կ. Պոլիս, 2 Յունիս 1888

1290

Ընդհ. Տնօրէն
Ա. ԹՐԻԿԼԷ

Պ. Պ. ՀՈՑՄԱՆ ԵՒ ԸՆԿԵՐՔ, որք տարիէ մը ի վեր մայրաքաղաքիս մէջ կը ներկայացնեն ԿԼԱՍԳՕՈՒ ԷՆՏ ԼԸՆՏԸՆ ապահովագրական ընկերութիւնն, այս անգամ ներկայացուցիչ անուանած են նաեւ ՍԱՈՒԹՀ ԲՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՆԷՑԸՆԸԼ ընկերութեան որուն ծանուցումը կը տեսնուի մեր Դ. երեսին մէջ․

ՇՐՋԱԲԵՐԱԿԱՆՔ

ՀԱՄԲՈՒՐԿ, 1 յուլիս 1888

Տ.

Պատիւ ունինք ծանուցանել ձեզ թէ մեր ներկայացուցիչներուն, ՇԻՆՏԼԷՐ ԵՒ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐԻ ընկերութիւնը լուծուած լինելով, մեր Կ. Պոլսոյ ընդհանուր գործակալութեան վարչութիւնն յանձնած ենք առ

ՊԱՐՈՆ Ֆ. ՇԻՆՏԼԷՐ
Պոլիս, Ճէլալ-Պէյ խան

Յուսալով թէ պիտի հաճիք ըստ առաջնոյն զմեզ պատուել՝ մեզ յանձնելով ձեր ապահովագրական գործերն, ընդունեցէք մեր ջերմ յարգանաց հաւաստին․

ՆՈՐՏՏԱՅՉԷ
Անանուն ապահովագրական ընկերութիւն Համբուրկի
Տնօրէն
Ս. ԲԷՐԿԷՐ

* *

ՊԵՐԼԻՆ, 1 յուլիս 1888

Տ.

Պատիւ ունինք ծանուցանել ձեզ թէ մեր ներկայացուցիչներուն, ՇԻՆՏԼԷՐ ԵՒ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐԻ ընկերութիւնը լուծուած լինելով, մեր Կ. Պոլսոյ ընդհանուր գործակալութեան վարչութիւնն յանձնած ենք առ

ՊԱՐՈՆ Ֆ. ՇԻՆՏԼԷՐ
Պոլիս, Ճէլալ պէյ խան

Յուսալով թէ պիտի հաճիք ըստ առաջնոյն զմեզ պատուել՝ մեզ յանձնելով ձեր ապահովագրական գործերն, ընդունեցէք մեր ջերմ յարգանաց հաւաստին․

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԾՈՎԱՅԻՆ, ԳԵՏԱՅԻՆ
ԵՒ ՑԱՄԱՔԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆՑ
Ի ՏՐԷԶՏ
Ընդհանուր Տնօրէն
ԲՖԷՀԼԷՐ

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

Ղալաթիա, 22 յունիս

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

ամիս Լոնտրայի վրայ (պանքայի)	111
3 » » » (վճառկնին)	110 5/8
3 » Փարիզի » (պանքայի)	22 77 1/2
3 » » » (վճառկնին)	22 85

Օսմանեան Քօնսօլիտէ

		Դահեկան
Երէկ երեկոյ գոց. (Միաց. Ս.)	Սէրի	16 18
Գօրսային գոցուելէն վերջը	»	16 18
Բերայի մէջ	»	— —
Առաւօտուն բացուեցաւ	»	16 19
Բարձրագոյն գին	»	16 19
Նուազագոյն »	»	16 18
Կէս օրին	»	16 19

ԻՍԹԻԳՐԱԶԸ ՏԱԽԻԼԻ

Երէկ երեկոյ	37 14
Այս առաւօտ	37 23
Կէս օր	37 22

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ

փոխառութիւն 1858) » 1862)	Ա. Սէրի		25
» 1860) » 1863) » 1872)	Բ »		15
» 1865) » 1869) » 1873)	Գ. »	Ս.	16 19

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

Սօսիէթէ Ժէնէրալ	Անգլ. Լր.	4 13 Ն.Կ.
Քրէտի Ժէնէրալ	Օսմ. »	7 24 »
Պանք տը Կօնս	» »	6 13 »
օս. Հանք է վալէօր	» »	4 15 »
Թրամուէյ	» »	495
Ռումէլի երկաթուղի	Ֆր.	42 25
Օպլիկասիօն տը Բրիօրիթէ	»	—
Բաժնեթուղթ Լաւրիօնի	»	118

Ընթացք դրամոց

Օսմանեան ոսկի	ղրշ.	100
20 ֆրանքնոց	»	88 15
Անգլիական ոսկի	»	111 3
Բօլ իմբէրիալ	»	90 25
Քրիմից	»	51 20
Ռուպլի թղթադրամ	»	9 52
» արծաթ	»	73 30
Ֆիօրին	»	— —
Մեճ. արծ. (տարբ.)	»	108 12
Վեցնոց	»	103 15
Հինգնոց	»	103 15
Մէճիտիյէ	»	102 30
Թառիֆէ	»	13 10

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 3 յուլիս ժամ 5 վայր. 15 երեկոյ

Անգլ. քօնսօլիտէ (գ.կ.)	99 11/16
Օսմ. » Սէրի Դ. բացուեցաւ	14 7/8
» » » գոցուեցաւ	14 7/8
» » » Ա.	24 3/8
» » » Բ.	14 3/4
» » » Գ.	14 5/8
Օթօման 1871	84 3/4
փոխառութիւն 1877	96 1/2
Պանք Օթօման	10 5/8
Ռուսական փոխառ. 1873	97 3/4
Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիէ)	82 1/4
» առանձ. (բրիվիլէժիէ)	101 3/8
Տայրա Սանիէ	77 7/8
Դոմէնիալ (փոխառ. Ռօշիլտ)	99 3/4
Հունգարական պարտաթուղթ 4 %	— —
փոխանակութիւն Փարիզի վրայ	25 462

Վիէննա, 3 Յուլիս ժամ 4 երեկոյ

փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	125
Օսմանեան երկաթուղի	20 70

Փարիզ, 3 Յուլիս ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 %	106 45
» » 3 % ... գ.կ.	83 20
Օսմանեան քօնսօլիտէ Սէրի Դ. բացուեցաւ	14 95
» » » գոցուեցաւ	15
» » » Բ.	14 95
» » » Գ.	14 95
Օսմանեան երկաթուղի	42 50
» Րէժիի բաժնեթուղթք	495
Պանք Օթօման	534 37 1/2
Քրէտի Լիոնէ	580
» Ֆօնսիէ	1380 գ.կ.
Բաժնետոմս Լիոնի	1256 25
Սուէզի ջրանցք	2168 75
Ռուսական 5 % 1877 ի	103 1/8
Իտալական Ռանթ	99 25
Սպանիական (արտաքին)	73 1/2
Եգիպտական միացեալ	415
Պրիօրիթէ Թիւրք	413 75
5 % Հիլլենական	385
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 26

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ԱՄՈՒՍՆԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐ ԲԱԼՈՒԻ

Բալուայ Խօշմէթ գիւղի ամուսնական մէկ խնդիրն՝ որ արդարեւ կէս տարիէն աւելի տագնապեց այդ գիւղը, Արեւելքի Քարբերդցի թղթակիցը սխալ տեղեկագրած է. Իբրեւ Բալուցի շնորհապարտ ենք Պրն. Փառնակի՝ խնդիրն հրապարակելու պատճառաւ, բայց միանգամայն կը յուսանք թէ չվշտանայ եթէ խնդիրն իւր ճշդութեամբը գրենք։

Արդ, իրաւ է թէ Խօշմէթցի Խաչօ նշանուած էր Բաւիզին որ՝ հայ աղջկան համեստութեամբ և սիրատենչիկ ոգւով, կ'սպասէր նորա ի հայրենիս դարձին, սակայն Խաչօ, անարժան Բաւիզի սրտին ու սիրոյն, պանդխտութեան մէջ անարգութեանց մեծագոյնին տեղի տուաւ։ Խաչօ ազատ և վատահամբաւ ի հայրենիս դարձաւ. Բաւիզ տակաւին ոչինչ լսած էր իր նշանածի մասին. հարսանեաց համար պատրաստութիւնք կը տեսնուէին, նոյն օրերը Բաւիզի ականջը կը հասնի որ Խաչօ ազատած է ա՛յնպիսի անարգութեամբ որ ոչ մէկ հայ աղջիկ, մանաւանդ ինքն Բաւիզ, չէր կրնար նուաստութեամբ, Խաչի եւ Աւետարանի տակ, այ՛ տալ ազատ և վատահամբաւ Խաչօին, ուստի եւ կը մերժէ արիաբար. Թատերգութեան առաջին մասը կը կազմէ այս։

Երկրորդ արարուածը կը սկսի այսպէս. Տիվրիկեան վարդապետ, Խաչօին ազատութեան մասին անգիտակ կեղծելով ինքզինք, տասն ոսկւով խնդիրն անուղղակի կարգադրելու խօսք կուտայ և քահանային ալ անգիր հրաման կ'ընէ։ Արդ երբ Բաւիզ, մերժելով ազատ Խաչօին իր ձեռքը, քաղաք կը տարուի ի հարց փորձ, Խօշմէթցիք, որ թերեւս մեծ մասամբ կամ բոլորովին անգէտ էին խնդրոյն ներքին մասանց ի պատիւ գիւղին, չեն կրնար տեսնել համբերատար ոգւով որ իրենց գիւղացւոյն խօսեցեալն օր մը ուրիշին հարսն ըլլայ, ուստի կանխաւ պատրաստութիւն տեսնելով՝ ճամբան կը դարանին, եւ ի դիպող ժամու յարձակելով Բաւիզի ուղեկցաց վրայ՝ զնա Խօշմէթ կը թռցնեն, հոն կը կատարուի պսակն և կ'աւարտի խնդրոյն երկրորդ արարուածն ի սուգ և ի տրտմութիւն հէք Բաւիզի։

Երրորդ արարուածը կը սկսի այսպէս. կառավարութիւնը խնդրոյն կը միջամտէ,— որովհետեւ Խօշմէթցւոց փայտը բռնական գործ տեսած է.—վարդապետը տեսնելով խնդրոյն ծանրութիւնը՝ պսակադիր քահանային դէմ դատապարտութեան վճիռ կուտայ. 30—35 Խօշմէթցի ի բանտ կը նետուին, անօգուտ ստակներ կը վատնին։ Ահաւասիկ խնդիրն իր համառօտութեանը մէջ։ Իսկ Խաչօ, զոր ներելի չէ ի սպառ իբրեւ հայ ճանչնալ, առ երկչոտութեան ի Պոլիս կը փախչի՝ [illegible] մը անգթութեան զոհ թողլով հէք Բաւիզն ու իր գիւղացիները։

Հ.

ԱՖԻՈՆ-ԳԱՐԱՀԻՍԱՐ, 2 յունիս

Անցեալ ամսոյ մէջ տեղացող յորդահոս անձրեւները տեղ տեղ վնասներ պատճառեցին. ի մասնաւորի տեղւոյս 3 ժամ հեռու Ըշըգլըր գիւղի մէջ մօտակայ լեռնէն գահավիժող հեղեղ մը հիմնայատակ կործաներ է երկու տուն. միանգամայն 6 տղայք, 2 կանայք եւ 150 է աւելի դուարք ու արջառք գլխերնուն զոհ եղեր են այս հեղեղին. տանուտէր երկու սրք բացակայ գտնուելով ազատած են։

—Մանուցեալ բաղանեաց շինութիւնը կը շարունակուի յառաջ ճարտարապետի մը հսկողութեամբ. Այս նպատակաւ կը շարունակուի հանգանակութիւնն ձեռամբ շինութեան յանձնաժողովին որ կանոնաւորապէս գումարուելով կը տնօրինէ գործերն. Բանուորներու օրականաց, ինչպէս եւ շինութեան այլ պիտոյից ածանութենէն օգուտ քաղելու համար յանձնաժողովն հարկ դատեց նախագահ Ըշըլեան էֆէնտիէն երեք հարիւր ոսկւոյ փոխառութիւն մը կնքել, որ իրաց արդի վիճակին մէջ շինութեան յոյժ նպաստաւոր է։

—Նախընթաց կիրակի տեղի ունեցաւ մասնաւոր վարժարանի մը, (Պոտոսեան) միամեայ քննութեանց պարգեւաբաշխութիւնը, նախագահութեամբ Ըշըլեան Յովհաննէս էֆէնտիի։ Հանդիսականք մեծ տոմսակով ընդունուեցան՝ բաղանեաց շինութեան փոքր ի շատէ օգուտ մ'ընծայելու համար, [illegible] նուագածութիւնք կատարուեցան և ճառեր կարդացուեցան որոց ամենուն ալ ուսման եւ կրթութեան հարկը կը զգացունէին։ Խ. էֆ. Ասլանեան կարգադրիչն էր այս հանդիսին որ գեղեցիկ նիւթական տեսակէտով գոհացուցիչ էր, բարեգործական նպատակի մը համար արտադրած ըլլալով աւելի քան քսան ոսկի։

—Անցեալներ Տանըրը անուն մօտակայ գիւղ մը գիւղացւոց ոմանց եւ հայու մը մէջ կռիւ մը պատահելով, այս վերջինը գիւղացիներէն մին վիրաւորած էր. վիրաւորեալը քանի մ'օր վերջ մեռաւ եւ ոճրագործը ձերբակալուեցաւ. բայց կ'ըսուի թէ մեղմացուցիչ պարագաներու շնորհիւ պատժոյ թեթեւցման կ'արժանանայ։

—Քաղաքէս չորս ժամ հեռաւորութեամբ Ըճա Փարահիսար անուն գիւղ մը կայ որ, ըստ կարծեաց հնագէտ եւրոպացիներու, նախկին Փարահիսարն է, յունժամ Սինատա կոչուող. Ցարդ կը մնան հնութեան նշաններ, գեղեցկանաքարեր, արձանաց բեկորներ, շէնքերու աւերակներ և ընտիր տեսակ մարմարինի հանք մը. կ'ըսուի թէ այդ հանք կառավարութեան կողմանէ միւլթէզիմի պիտի յանձնուի. Հանքին նկատմամբ, տեղւոյն վրայ նախնական քննութիւն կատարելու համար այս շաբթու անգլիացի ժամանեց Պ. Ալֆրէտ Լիոնի Իզմիրցին, որ մէկ երկու ամիս առաջ ուսումնաւարտ վերադարձած է Բարիզէն։

ՍԵԲԱՍՏԻԱ, 10 յունիս

Օրինաց բացարձակ տրամադրութեանց համաձայն՝ Ռէժիի գէտերն ոստիկանաց օգնութեամբ արտօնուած են խուզարկել ամեն տուն ուր կը կասկածին և կամ լուր կը տրուի թէ փախստեայ ծխախոտ կը գտնուի. Նմանօրինակ խնդրոյ մ'առթիւ քաղաքիս մէջ պատահած հետեւեալ նշանաւոր դէպքը կը փութամ հաղորդել։

Յունիս 5 կիրակի օր Ռէժիի գէտերն՝ ընկերակցութեամբ ոստիկանաց, կ'երթան խուզարկել երկու մաքսախոյսերու տուներ Ալաջին, չորս ժամ ընդդիմութենէ յետոյ, կը յաջողին խուզարկել և ոչինչ կը գտնուի —հաւանականաբար տանտէրը չորս ժամուան միջոցին որ և իցէ կերպով անհետացուցած էր ծխախոտը— Երբ կը ձեռնարկեն երկրորդին, անդ հաւաքեալ մաքսանենգաց ստուար խումբն ամենայն կատաղութեամբ կը յարձակի գէտերուն վրայ. այս միջոցին —չէ գիտցուած տակաւին թէ որու կողմանէ— վեցհարուածեան ատրճանակ մը պարպուելով մաքսանենգներէն մին ձախ սրունքէն կը վիրաւորուի. Այս միջադէպին վրայ գէտերու մի մասն ի փախուստ կ'աճապարեն ընդ որս իւրեանց տասնապետն, որ կատաղի ամբոխէն գանակոծուելով սաստկապէս ու ամենէն աւելի, հրաշիւք իմն իւր կեանքը փրկած է. Մաքսախոյսք յիշեալ ոճիրը գէտերու տասնապետին վերագրելով, աւելի կատաղութեամբ կը գանակոծեն մնացեալ գէտերը. Չմոռնանք ըսել թէ, ներկայ ոստիկանաց՝ խաղաղութիւնը վերահաստատելու համար ի գործ դրած ամեն ջանք, միշտ ապարդիւն մնացած էր. Ասով ալ տակաւին չգոհացած, պաշարեցին տեղւոյս Ռէժիի տնօրէն Նաշիտ էֆէնտի Խաչատուրեանի բնակարանն, և եթէ ոստիկանութիւնն իրեն առաջնորդ ունենալով հազարապետ Տուրսուն էֆէնտին՝ քիչ մը ուշ հասնէր ու չի ցրուէր այս մաքսախոյսներու կատաղի ամբոխն, այսօր աւելի ցաւալի և քստմնեցուցիչ իրողութիւններ գրելու հարկին տակ պիտի գտնուէինք. Իւր բնակարանը պաշարուած միջոցին, Նաշիտ էֆէնտիի ցոյց տուած խոհեմութիւնն ու շրջահայեցութիւնն հանդէպ կատաղի խաժամուժին, գովելի արդիւնքներ արտադրեցին։

Վսեմ. Սուրուրի փաշայ եղելութիւնն իմանալով, մաքսախոյսները պատժելու եւ մաքսանենգութիւնը բոլորովին արգիլելու համար ազդու հրամաններ ըրաւ առ որս անկ է. սոքա վերջին օրերս մաքսախոյս լինելէ զատ, քաղաքիս անդորրութիւնն ու խաղաղութիւնն եղծող տարր մ'են դարձած. Այժմ բազմաթիւ մաքսանենգներ բանտարկուած են։

—Վսեմ. կուսակալին նախաձեռնութեամբ կառուցանելի զօրանոցն որոշուեցաւ շինուիլ քաղաքիս մօտ Փաշաք-Եազըր կոչուած վայրը գետակի մը եզրն, որուն օդն ու դիրքն ամեն առաւելութիւններ կ'ընծայեն փառաւոր զօրանոցի մը յաջողութեան համար։

—Այս օրերս տեղացող անձրեւներն հունձքերուն առատութեան համար եղած յոյսերն խափանեցուցին. Ցորենի գինն ըզգալի կերպիւ ինկաւ։

ԿԱՆԽԱԲԱՆ

ՎԱՍՆ ԱՐԱՐՈՂՈՒԹԵԱՆ Ս. ՊԱՏԱՐԱԳԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵԿԵՂԵՑՒՈՅ

Հայկական Եկեղեցւոյ Ս. Մկրտութեան կարգին թարգմանութիւնն ուշի ուշով ընթերցողք կատարելապէս համոզուեցան և հաւատացին անշուշտ թէ անոր ու մեր Ս. Մկրտութեան մէջտեղ ո՛ր և է դաւանական տարբերութիւն չկայ, թէ կը կատարուի այն նոյն Ս. Եկեղեցիէն ուղղափառապէս ու համեմատ հրամանացն ու կարգադրութեանց Քրիստոսի ընդհանրական Եկեղեցւոյ և թէ մեծ մեղաց տակ կ'իյնայ ու տիեզերական Եկեղեցւոյ կողմանէ իբրեւ կրկնամկրտական կը դատապարտուի նա որ չընդունիր իբրեւ ուղիղ ու կատարեալ Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ կատարած մկրտութեան սուրբ խորհուրդը։

Այժմ ես մեր ուղղափառ եղբարց ընծայելով զթարգմանութիւնն նոյն Ս. Եկեղեցւոյ կատարած Ս. Պատարագի խորհրդոյն, նոցա ուշադրութիւնը կը հրաւիրեմ այն նմանութեան վրայ որ կը գտնուի նորա և առ մեզ ի գործածութեան եղող Ս. Պատարագին մէջտեղ. Եւ արդարեւ, ի բաց առեալ ինչ ինչ նուիրական աղօթքներ զորս յաւելցուցած են Հարք Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ, այս արարողութիւն ըստ ամենայնի յար և նման է մեր ի սուրբս հանգուցեալ երանելի Հօր Յովհաննու Ոսկեբերանի, նամանաւանդ Տեառնեղբայր Յակոբ Առաքելոյ անուամբ կոչուած Պատարագին, որ (այս վերջինը), որպէս կ'երեւի, հիմն եղաւ առ յապա ի Հարց Եկեղեցւոյ կարգադրեալ Պատարագաց։

Արեւելից երկու Քրիստոնեայ Եկեղեցեաց, այն է Յունականին և Հայկականին, այս սուրբ խորհրդոյն մէջ գտնուած միակ էական տարբերութիւնն յայնմ կը կայանայ որ այս վերջինը կը գործածէ անխմոր հաց և անապակ (անջրախառն) գինի. Անխմոր հացի գործածութեան մասին թէպէտ Դոսիթէոս Երուսաղեմացի կ'ըսէ (Գիրք ԺԲ) թէ վեցերորդ դարուն մուտ գտաւ Հայկական Եկեղեցւոյ մէջ, սակայն Ներսէս Բ ի Դուին քաղաքին մէջ գումարած ժողովոյն մէջ Հայ Հարք կը պնդէին թէ անխմոր հացին գործածութիւնը շատ հին է առ նոսա. Ըստ իմ խոնարհ կարծեաց, Հայկական Եկեղեցւոյ այս պնդումը չէ կարելի այլապէս հաշտեցնել ընդհանրական Եկեղեցւոյ սովորութեան հետ, որ է գործածութիւն խմորեալ հացի, բայց եթէ ի նկատի ունենալով որ Հայաստանի մէջ, որպէս Ասիոյ բազում այլ գաւառաց մէջ, ի վաղ ժամանակաց մինչեւ ցայսօր կը գործածեն, ինչպէս նաեւ կը վկայէ Հին Կտակարանը, փոխան խմորեալ հացի, մեծ մասամբ առանց խմորման պատրաստուած հացեր, նման լաւաշի. Այսու ազգաւ յորժէհետէ Ս. Աւետարանը քարոզուեցաւ այդ կողմանց մէջ, Ս. Խորհուրդը կը կատարուէր, որպէս բնական է, իրենց մէջ գործածուած հացով, առանց գայթակղութեան ո՛ր և է առիթ մ'ընծայելու միւս Եկեղեցեաց, որք խմորեալ հացիւ կը կատարէին և որք, հեռի վիճաբանելու ոգիէ և լի քրիստոնէական սիրով, առաւել կը հայէին ի հոգի զհացն գործածողին քան ի նիւթն, ըստ որում այդպիսի հացով կը սնանէին քրիստոնեայք ի Հայաստան, և այդպիսի հացով կատարելով զսուրբ խորհուրդն՝ արդարեւ ո՛չ իւիք կը մեղանչէին. Թերեւս այս պատճառաւ ալ Լիւսիոս Թէօրիանոս փիլիսոփայն, որ Մանուէլ Կոմնենոս կայսեր կողմանէ յղուեցաւ առ Ներսէս Շնորհալի կաթողիկոսն, բնաւ խօսք մը չըներ նորա հետ իւր բանակցութեան մէջ Ս. Պատարագի խորհրդոյն Հայոցմէ անխմոր հացիւ կատարուելուն պարագային վրայ, մինչդեռ Հայկական Եկեղեցւոյ ուրիշ ինչ ինչ սովորութեանցն ու կարգաց վրայ մանրակրկիտ դիտողութեամբք կը խօսակցի ու կը վիճաբանի։

Հայաստանեայց Եկեղեցին սովորութիւն ունի նաեւ Ս. Պատարագի խորհրդոյն մէջ ջուր չխառնել ի գինին, այլ գործածել զայն անխառն անապակ. Այս մասին ապահով ենք որ ո՛չ թէ իբրեւ Միաբնութենականաց հերետիկոսութեան ենթարկեալ կ'ընեն այսպէս, քա՛ւ լիցի, այլ առ աչի զի մ՛ գուցէ նմանած լինին Եբիոնականաց, որք միայն ջրով կը կատարէին զսուրբ խորհուրդն և յայս սակս կը կոչուէին Ջրախառնք, որպէս անհերեւ կը տեսնուի այս [illegible] մէջ Թէօրիանոսի և Ներսէս Շնորհալւոյ մէջտեղ տեղի ունեցած խօսակցութեան։

Շատ անգամ, կ'ըսէ յաւերժայիշատակ Տ. Գրիգորիոս Հերակլիոյ Հայկական Եկեղեցւոյ վրայ իւր իմաստուն երկասիրութեան մէջ (էջ 44), շատ անգամ պարզ թիւրիմացութենէ յառաջ եկած է հոգեւոր պառակտումն ի Քրիստոս ուղղափառութեամբ հաւատացելոց. Այսպէս, օրինակի աղագաւ, Կիւրղի առ Նեստոր ուղղեալ երկոտասան նզովմանց կամ գլխոց ինչ ինչ բանից սխալ հասկացողութեան հետեւանօք, Անտիոքայ Պատրիարքական Աթոռոյն ամբողջ Եկեղեցին համարեց այս սուրբ Հայրն իբրեւ ոչ բարեպաշտամիտ, որով և նոյն աթոռոյն գահակալն Յովհաննէս և նմա ստորակարգեալ եպիսկոպոսունք, ընդ որս և երեքն Թէոդորիտոս, դատապարտեցին թէ՛ զնոյն ինքն Կիւրեղ, թէպէտ սա էր կարի ուղղափառ, և թէ մերժեցին զերրորդ ժողովն որ յաւիտենական նզովից մատնած էր զմարդապաշտութիւն ընչարաղանդն Նեստոր. Այլ յետոյ յիշեալ Հայրը պարզաբանելով այդ բանադրութեանց կէտերն, արեւելեան թեմի բոլոր եպիսկոպոսունք, հանդերձ իւրեանց գահերէց Յովհաննէսով, վերստին յարաբերութիւն հաստատեցին Կիւրղի հետ և Գ ժողովոյն որոշումներն իբրեւ սրբազան ինչ ընդունեցան . . . Մէկ կողմանէ Արեւելցիք հերետիկոս կը հռչակէին զԿիւրեղ իբրեւ Ապողինարեան և իբրեւ՝ հակառակ աւետարանական և սինոդական վարդապետութեան՝ զՀոգին սուրբ ի Հօրէ և յՈրդւոյ միանգամայն բղխեալ դաւանող, հետեւաբար և ի բաց կը մերժէին զերրորդ ժողովն, որ գումարեալ էր ընդդէմ Նեստորի, իբրեւ համամիտ Կիւրեղի և սորա նախագահութեան տակ կազմուած. Միւս կողմանէ Դ տիեզերական ժողովոյ Սուրբ Հարք, տեսնելով Արեւելցի եպիսկոպոսաց այս անարժան վարմունքն, կը համարէին զնոսա իբրեւ բարեկամ և հետեւող Նեստորի. Եւ սակայն և սոքա և նոքա էին ուղղափառադոյն, և երկու կողմերն ալ ոխերիմ թշնամի էին Նեստորի և Ապողինարիոսի մոլորութեանց. Մի և նոյն բանը պատահեցաւ Հայկական Եկեղեցւոյ ալ, որ թիւրիմացութեամբ որ կը մերժէ ի Բաղկեդոն ընդդէմ Եւտիքեայ գումարեալ չորրորդ տիեզերական ժողովն, իբր թէ Նեստորականացեալ, իսկ մերքն ալ՝ Հայոց հակառակութիւնը տեսնելով այդ ժողովոյն՝ կը համարէին Հայ եկեղեցին իբրեւ Եւտիքեանացեալ. Այլ սակայն երկու եկեղեցիք ևս անայլայլապէս ունին զմիեւնոյն վարդապետութիւնն Աստուծոյ բանին մարմնաւորութեան տնօրէնութեան վրայ, հաւասարապէս կը նզովեն զՆեստոր և զԵւտիքէս և ի մի բան ամեն [illegible], [illegible] և Աստուածաչարչարեան հերետիկոսներն. Բարեբաղդաբար, որպէս յառաջագոյն ըսուեցաւ, 1165 ամէն սկսեալ, երկու բոլոր եկեղեցեաց մէջ թիւրիմացութիւնն ի սպառ բարձուած է, բացայայտ տեսնուելով որ սոցա անհամաձայնութիւնն երեւութական էր և ոչ էական, որպէս ի յայտ կուգայ Թէօրիանոսի խօսակցութիւններէն և ընդմէջ Ներսէս Շնորհալւոյ և Մանուէլ Կոմնենոս կայսեր և Փիլիսոփայից իշխան Միքայէլ Պատրիարքին փոխանակեալ թղթակցութիւններէն և հաւատոյ դաւանութեան գրէն։ (*) Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ մէջ կատարուած սուրբ խորհրդոց անթերի լինելուն մասին չկայ ո՛չ մէկ տարակոյս, ըստ որում սոյն Եկեղեցին իւր ներքին կազմակերպութիւնն ստացած լինելով ընդհանուր Եկեղեցիէն, պահպանեց ու կը պահպանէ ցայսօր, ըստ սուրբ Փոտայ, անարատ ու անվթար իւր հաւատքն ի Քրիստոս. Քրիստոսի ուղղափառ եկեղեցին, լինելով զուտ հոգեւոր, ո՛չ երբեք ուշադրութիւն ընծայեց նիւթոյն, այլ միայն զնիւթն ի կեր արկանողին հոգւոյն. Ի հաւաստիս մեր բանից և ի պաշտպանութիւն անոնց որք սորա հակառակը կը խորհին և իւրեանց մոլեռանդութիւնն իբր ուղղափառութիւն կ'ընդունին, աստ յառաջ կը բերեմ սա խօսքերն, «Ոչ այլ ինչ կը զօրէ բնաւ հերձանել զեկեղեցին, բայց միայն ինչ որ կը տանի ի տարբերութիւն դաւանութեան»։ Եւ դարձեալ «Մի՛ եւս հարցափորձել զիրեար, մի՛ եւս բանակռուիլ ի վերայ կիրառման, մի՛ թշնամենալ վասն այսպիսի իրաց և բանից, այլ համաձայն համաշունչ լինել ի բարեպաշտութեան. Քանզի նոքա որք այսպէս չեն խորհիր, այլ միմիայն ունին բանիւք ու խծբծանօք վիճաբանել կը սիրեն՝ ուրիշ բան չեն գործեր, բայց միայն մոլորութիւն ու պղտորում տալ ընկերին, իբրեւ նախանձընդդէմք խաղաղութեան եւ սիրոյք հերձուածոց։» (**)

Այսպէս Հայկական Եկեղեցին, թէեւ կը գործածէ հաց անխմոր և չի խառներ ջուր ի գինին Սուրբ պատարագի խորհրդոյն մէջ, ո՛չ երբեք սակայն դատապարտած է մեր խմորեալ հացիւ ու ջրախառն գինեաւ կատարուած պատարագը, այլ հաւասարապէս և զայն նկատած միշտ իբրեւ անթերի և աստուածային. Այսպէս վարուեցաւ և պարտի վարուիլ և մեր եկեղեցին. վասն զի, որպէս ծանօթ է բազմաց, Արեւմտեան Եկեղեցին անխմոր հացին կիրառութիւնն ի սուրբ պատարագին ներմուծեց Թ դարուն մէջ, իսկ Արեւելեան և Արեւմտեան Եկեղեցեաց բաժանումն եղաւ յամին 1050. բնաւ է որ երկու դար Արեւելեան ուղղափառ Եկեղեցւոյն արքեպիսկոպոսունք Հռովմայ Եկեղեցւոյն հետ չխզեցին իրենց հոգեւորական հաղորդակցութիւնն, մինչեւ այն ատեն որ այս վերջինն մխեաց յանդուգն ձեռք ի հիմնական կանոնս հաւատոյ, առ ոչինչ գրելով նոցա եղբայրական դիտողութիւններն (***).

Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ մէջ պահպանուած են ցարդ բազում հնաւուրց սովորութիւնք և եկեղեցական ծէսք առաքելական ժամանակաց. զոր օրինակ, Եկեղեցւոյն մէջ հաւաքեալ ժողովրդեան ողջոյնն առ միմեանս «ի համբոյր սրբութեան», յառաջ քան զպատարագն պատարագիչ քահանային սրտաշարժ խոստովանութիւնն առաջի ներկայից և իւր յանցանաց համար ներում խնդրելն, ամուսնաւոր քահանայից շաբաթ մը ժուժկալութիւնն ու իրենց խցին մէջ ճգնութիւնն նախ քան զպատարագելն, տաճարին մէջ սրբատունի մը գոյութիւնն, եկեղեցւոյն մէջ երաժշտաց տեղը, սուրբ բեմին վարագոյրներն, և այլք, յորոց ոմանք պակասեցան առ մեզ ինձ անծանօթ պատճառներով, և ոմանք փոփոխեցան։

Հայկական Եկեղեցւոյ պատարագի արարողութիւնն լինելով մի և նոյն տեսակ, կը թուի ըլլալ, առ այսպէս իմն ասել, հաւաքածոյ մը պատարագացն Յակոբայ Տեառնեղբայր Առաքելոյն և Յովհաննու Ոսկեբերանին, և կը կատարուի ամէն կիրակէ և այլ սահմանեալ օրեր, որպէս առ մեզ. Մեծ Պահոց Բուն Բարեկենդանին շաբաթ երեկոյէն ըսկսեալ մինչեւ Աւագ շաբաթ երեկոյ խորանաց վարագոյրը կը մնան փակ, այդ միջոցին Պատարագի արարողութիւնն կը կատարուի միայն շաբաթ և կիրակէ, սկսելով «Օրհնեալ թագաւորութիւն Հօր եւն» բառերէն, մեղմաձայն երգեցողութեամբ, փակեալ մնալով վարագոյրն։

Մեծ պահոց մէջ խորանաց վարագոյրը կը բացուին միայն հետեւեալ առիթներով, Ա. Երբ պատահի տօն Տեառնընդառաջին կամ Աւետման, Բ. մեծ պահոց քառասներորդ օրն, յորում կը կատարուի տօնն ի սուրբս հանգուցեալ Հօրն մերոյ Գրիգորի Լուսաւորչին, և Գ. երբ վախճանի քահանայ կամ վարդապետ կամ եպիսկոպոս ոմն։

Վերագոյն ասացեալներէն և մանաւանդ Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ կատարած սուրբ խորհրդոց ուշադիր ուսումնասիրութենէն բացայայտ կը տեսնուի թէ այս սուրբ Եկեղեցին ոչ իւիք կը տարբերի ըստ դաւանութեան մեր եկեղեցիէն, և սակայն ճշմարիտ, յոյժ ճշմարիտ է թէ, թէպէտ Հայ եղբարք միշտ մեծ յարգանօք կը վարուին մեր թէ՛ Ազգին և թէ Եկեղեցւոյն հետ, իւրեանց անդրանիկ եղբարք ի հաւատս կոչելով զմեզ ճշմարտապէս քրիստոնէական հեզութեամբ և սիրով, ոմանք ի մէնջ, թէպէտ դառն է խոստովանիլ, կը նկատեն մեր սոյն եղբարքն ո՛չ կրտսեր եղբայր, այլ իբրեւ օտար, յաճախ խստասրտութեամբ արհամարհելով նոյն սուրբ եկեղեցիէն կատարուած սուրբ խորհուրդները, Ս. Մկրտութեան և Ս. Պսակի խորհուրդքն ըսել կ'ուզեմ, և հետեւապէս [illegible] ․ ․ ․, այսպէս իւրեանց վրայ հրաւիրելով արդար զայրոյթն համազգական հայ եղբարց, որոց ազգին հետ մեր բարեկամական յարաբերութիւնք կ'ելնեն կարի ի հնագոյն ժամանակս նախ քան զՓրկչին գալուստն յաշխարհ.

Մատուցանելով մեր այս գոյզն աշխատութիւնն ալ մեր եկեղեցական Հարց և ժողովրդեան ուսումնասիրութեան, նուիրական պարտաւորութիւն կը համարիմ անհուն շնորհակալիքս յայտնել հրապարակաւ առ Ն. բարձր Սրբազնութիւնն, Տ. Տ. Յարութիւն Ս. Արքեպիսկոպոսն Վեհապետեան, որ փառաւորութեամբ կը գրաւէ արդ զաթոռ Պատրիարքութեան Կ. Պոլսոյ, և որ բարոյապէս և յօժարակամ նպաստամատոյց հանդիսացաւ գործոյս. Նոյն երախտապարտութիւնն ունիմ և առ Նախկին Պատրիարքն Կ. Պոլսոյ՝ Ամեն. Տ. Տ. Մկրտիչ Արքեպիսկոպոս Խրիմեան, առ Նորին Սրբազնութիւնն Տ. Կոստանդինոս Բալլիարտոյ՝ արքեպիսկոպոս Միտիլլինի, առ Արժ. Հայ հելլենագէտն Տ. Յովհ. քահանայ Հինբարպէյճեան, առ գերազնիւ և սիրեցեալ բարեկամն իմ Պ. Նիկողայոս Թ. Սողլիտիս, առ բարեկամն իմ Պ. Ռէթէոս Պէրպէրեան և Պ. Բարթող Թիլեան, որք իւրեանց բարոյական աջակցութեամբն ու խրախուսանօք քաջալերեցին զիս ի հրատարակութիւն և սոյն այս թարգմանութեանս։

Ի վերջ ամենայնի կը հայցեմ մեր հաւատոյն սկիզբն ու կատարումն եղող Յիսուսէ Քրիստոսէ որ հաճի փութացնել այն ըղձալի օրն, յորում երկու ի Քրիստոս քոյր ազգեր դարձեալ եղբայրաբար պիտի սեղմեն միմեանց ձեռներն և մի և նոյն տաճարաց մէջ իւրեանց մաղթանքն պիտի մատուցանեն առ Բարձրեալն ի փառս ամենասուրբ անուան Նորա։

ՏԻՄԻԹՐԻՈՍ Ի. Խ. ՋՈՒԼԱԲԵԱՆ

(*) Տե՛ս Մկրտութեան վրայ մեր աշխատութեան մասին մէջ։

(**) Տե՛ս Գործք Ժողովոց, Հատ. Ա. էջ 263։

(***) Այս խնդրոյն վրայ ընդարձակագոյն ծանօթութեանց համար տե՛ս Հերակլիոյ մետրապոլիտ Տ. Գրիգորիոսի գործն Հայկական Եկեղեցւոյ մասին, էջ 138 և հետեւեալներն։

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ

ՆԷՖԻՃԷԻ ՄԷՐԱՄ
ԵՒ
ՃԻՆԱՅԷԹ ՄԱՀՍՈՒԼԸ

Թուրք. ԱՆՏՕՆ ԱԼԻՔ ԷՖԷՆՏԻԻ

Ինչպէս որ արդէն ծանուցուած էր, տպագրապետ Պիպէրեան Կարապետ էֆէնտի այս շաբթու սկսաւ [illegible] հրատարակել յիշեալ երկու վէպերու թարգմանութիւնը տետր առ տետր. Սոյն վէպերուն ո՛չ միայն հետաքրքրական, այլ և բարոյալից ու հրահանգիչ բովանդակութիւնն, և միանգամայն դիւրին ու ճարտար թարգմանութիւնն ի հայատառ թուրքերէն, ամենայն հաճութեամբ կը յանձնարարուի ընթերցողաց. Փափաքելի է որ հրատարակիչն եւս, որ մեծ ծախուց կ'ենթարկի, քաջալերուելով յետ այսուհետեւ եւս շարունակէ այսպիսի ընտիր հրատարակութիւններ հանել ի լոյս. Սոյն վէպերու բաժանորդագինն է՝ ի Պոլիս 5 և ի գաւառս 6 ղրուշ ամսականւ. Բաժանորդ գրուիլ ուզողները կը հրաւիրուին ի Չիչէք-բազար, 23, ի տպարան Կ. Պիպէրեան, և առ լրագրավաճառս։

Գաւառներէն պօստայի պուլ ալ կ'ընդունուի. 1876 2—2

ԱԶԴ

Սաքսոնիոյ Արքայական Լօդըրիին առաջին վիճակահանութիւնը տեղի պիտի ունենայ յուլիս 9ին և 10ին.

Մէկ տասներորդ տոմսին գինն է 25 ղրշ ոսկեդրամ, մէկ հինգերորդ տոմսին գինն 50 ղրշ.

Համպուրկի Լօդըրիին երկրորդ վիճակահանութիւնը տեղի պիտի ունենայ յուլիս 11ին և 12ին.

Մէկ ութերորդ տոմսին գինն է 25 ղրշ ոսկեդրամ, մէկ չորրորդ տոմսին գինն 50 ղրշ.

Պրունսվիքի Լօդըրիին առաջին վիճակահանութիւնը տեղի պիտի ունենայ յուլիս 19ին և 20ին.

Մէկ ութերորդ տոմսին գինն է 17½ ղրշ, մէկ քառորդ տոմսին գինն 35 ղրշ.

1463 1—5

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

Ժ. Տ. Ծանէթթոյի Դրամատունն ի Ղալաթիա, կը ծանուցանէ հասարակութեան թէ ի վաճառ հանած է Ռումէլիի երկաթուղեաց արժէթղթոյ, որոց վիճակահանութիւնը պիտի կատարուի յառաջիկայ օգոստոս 1ին (Ն. Տ.) յԱրքունի Փոխանակատեղին, ի ներկայութեան կայսերական Կոմիսէրին և Օսմանեան Կայսերական Պանքային պաշտօնէից։

550 թիւեր պիտի շահին.

ՄԵԾ ԲԱԺԻՆ 600,000 Փրանք.

Երկրորդ բաժին 60,000 Փրանք ևն ևն.

Ամբողջ տոմսին գինն է 5 ղրշ, և քառորդ տոմսին գինն 2 ղրշ.

Շահուց մէկ քառորդին իրաւունք ունեցող 100 տոմսի ի միասին գինն է 100 ղրշ, 25 տոմսին՝ 50 ղրշ, 10 տոմսին՝ 20 ղրշ, 5 տոմսին 10 ղրուշ.

Բաց աստի կարելի է առնուլ բուն արժէթուղթերն, իբր աւանդ թողլով արժէթղթին արժէքն և մէն մի թուոյն համար 5 ղրուշ վճարելով.

Դրամատունս կը ծանուցանէ նմանապէս թէ կը վաճառէ Ռումէլիի երկաթուղեաց բուն արժէթղթեր և ուրիշ օսմանեան արժէթուղթեր Պորսայի գնով, և թէ կը կատարէ Պանքայի ամեն գործառնութիւններ, ինչպէս գնում եւ վաճառում ամեն պետութեանց արժէթղթերու, կտրօններու վճարում, վաղուց վիճակահանութեանց շահած տոմսերու վճարում, արժէթղթերու վրայ կանխավճար, արժէթղթոց աւանդ, Լոնտոնի, Բարիզի, Վիէննայի, Պերլինի, Լայպցիկի, Օտեսայի եւն վրայ չէք եւն եւն.

Դրամատունս կը ծանուցանէ միանգամայն անոնց որք Գերմանական վիճակահանութեանց տոմսեր գնած են իրմէ, թէ յառաջիկայ վիճակահանութեանց տոմսերը պիտի բաշխուին փափաքողաց և գաւառաց յանձնարարողներուն. 1—5

1464 Ժ. Տ. ԾԱՆԷԹԹՈՅ

Ղալաթիա, Գամբոնի խան, թիւ 18

Կ. ՖԷՍԼԻԿԷՆԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԽԱՎԼՈՒԻ
Բալըքճըլար-պաշը Սէֆէթճի խան Թ. 16
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ
Մահմութ-փաշայի գլուխ Թարագճըներու կարգը Թիւ 218
ԳՈՐԾԱՐԱՆ՝ ՊՐՈՒՍԱ ԿԷՅՎԷ-ԽԱՆ

Սոյն բազմամեայ վաճառատունն որ ցարդ մեծաքանակ միայն կը վաճառէր հրապարակի վրայ, մատակարարելով գլխաւորապէս Շուկայի խանութպաններու, այս անգամ որոշած է նաեւ փոքրաքանակ ի վաճառ հանել իւր ապրանքներն.

Ասի ճշմարիտ բաղդ մ'է անշուշտ ամեն անոնց որք հարսանեաց, ծովու եղանակի, կամ ո և է առթիւ խավլուի, պուռնուզի և սոյն ճիւղի վերաբերեալ ապրանաց գնման համար, Շուկայի խանութպաններու ձեռք իյնալով թէ՛ ընդհանրապէս ապրանաց լաւը չեն գտներ և թէ բարձր գիներ կը վճարեն.

Տեարք Կ. Ֆէսլիկէնեան և ընկերք նոյն իսկ իրենց գործարանին արտադրութիւններն ի վաճառ հանելով, բնականաբար այնպիսի համեստ գներ կրցած են սահմանել որոց կարելի չէ մրցիլ.

Վաճառատանս նշանաբանն է ուղղութիւն, ապրանաց ընտրութիւն և գներու չափաւորութիւն.

1878 1—20

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Արեւելեան Ռումէլիի Երկաթուղեաց 111 երորդ վիճակահանութիւնը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ օգոստոս 1ին ըստ Եւր. որ է յուլիս 20.

Ինչպէս յայտնի է կայս. հրամանագրով արտօնութիւն ստացած ըլլալով բաղդատոմսեր հրապարակ հանել ի վաճառ, պատրաստած ենք զայնս. Շահելի գումարին ամբողջն ստանալու իրաւունք ունեցող բաղդատոմսին գինն է 7 ուկէս՝ կէսինը՝ 5, և մէկ չորրորդինը 3 դահ. Այս անգամ առաջին պարգեւն է՝ **600,000** և երկրորդը **60,000** Ֆրնգ. բաց ի այս երկուքէն 45 թիւեր եւս մեծ պարգեւներ՝ իսկ մնացեալ 500 թիւեր 400 ական ֆրնգ. պիտի շահին.

Գաւառներէն հնչուն դրամի փոխարէն թղթատարական պուլ ալ կ'ընդունուի.

Համպուրկի և Պրունսվիգի վիճակահանութեանց տոմսերն ալ պատրաստ են, սովորական գիներով.

Դիմել ի Ղալաթիա կամուրջին գլուխը թիւ 33 Գուլագսըզեան դրամատնեակը.

ՏԻԳՐԱՆ Մ. ԱՐԾՆԵԱՆ

1881

ՕԳՏԱԿԱՐ ԽՐԱՏ ՄԸ

Ամեն տղաք ենթակայ են Ակլորախեղդի (Գուշ պօղան), այդ յամառ հազին որ կ'սպառնայ խեղդել զանոնք. կարելի է անմիջապէս դադրեցնել զայն և 24 ժամուան մէջ բժշկել շնորհիւ ՍԲԷՍԻՖԻՔ ՄԱՆԱՐԱՅի. Ուրեմն խոհեմութիւն է միշտ շիշ մը ունենալ տան մէջ.

Ամեն տարիքէ անձանց եւս հարկ է հազի համար որ հարբուխէն վերջը կը մնայ.

ՍԲԷՍԻՖԻՔ ՄԱՆԱՐԱՆ կը ծախուի ի Դեղագործական Մթերանոցն, 35, Մեծ փողոց Ղալաթիոյ, Քարաքէօյ. 1813 3—4

AU CROISSANT ‖ Օ ԳՐՈՒԱՍԱՆ

94, Եիւքսէք Գալտըրըմ, Վոյվոտայի դիմաց, 94

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՀԱՆԴԵՐՁԵՂԻՆԱՑ

Արանց, երիտասարդաց եւ տղայոց համար

Օ Գրուասան վաճառատունը ծանօթ է իւր վայելուչ և հաստատուն հանդերձներով.
Օ Գրուասան վաճառատունը ծանօթ է իբր ամեն տեղի աւելի աժան վաճառող.

Ամառնային եղանակ

Ամբողջ քօսթիւմ, կապոյտ, սեւ-շագանակագոյն կամ ֆանթէզի շէվիոթ, զուտ բուրդ, լաւ կարուածք, խնամօք կարուած	32 Փրանք
Պոնժուռ և ժիլէ կամ Ռըտինկոթ և ժիլէ՝ [illegible] քառնէ կամ գծաւոր, վերջին նորաձեւութիւն	38 Փրանք
Գծաւոր բանթալոն, հաստատութիւնն երաշխաւորեալ, վերջին նորելուկ	13 Փրանք
Բարտէսիւ միօրինակ կամ գծաւոր, վայելուչ կտրուածք, մեծ խնամքով կարուած	36 Փրանք

1506

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳՂԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգղ. Ոսկի 1,000,000

„ՖԻՆԻՔՍ„

Հիմնեալ ի Լոնտոն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետերք Անգղիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 16,000,000 Անգղ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի վնասուց համար։ 1799

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծական կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոցս, որք ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍԻՒԱՆ և ԸՆԿ. միակ գործակալք ի Պոլիս և ի Շրջակայս

Թիւ 12, Սանտալճը խան, Ղալաթիա, Աւստրիական թղթատարատան վերեւ։

ԻԼԱՆ

ՊԱԳԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Միւպայեա օլունաճագը էվվէլճէ իլան գըլընան իքի պուչուք—իւչ միլիօն քիլօ մանկալ քէօմիւրիւնին պէհէր եւզ քիլօսը օթուզ ղուրուշա վէ եւզ եիրմի պին ճէտիտ գանթար սամանըն պէհէր գանթարը օն տէօրթ ղուրուշ օթուզ բարայա թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ, իչպու հաղիրանը րուժմին եիրմի իքինճի չարշէնպիհ կիւնիւ պիլ միւնագասա գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն վէ իրթէսի կիւնիւ տախի թէգարրիւր իտէճէք ֆիյաթըրնտան եւզտէ պէշ թէնզիլի գապուլ իտիլէճէկինտէն, իթաըրնա թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասկէրի լէվազիմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

20 Հազիրան 1888 — 1895
Նօ. 28 — 2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱԳԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Նիզամիյէ չաիր անպարը իչիւն միւպայեա օլունաճագ օլան պին քիլօտան օն պէշ պին քիլօյա գատար թիմուր չէնպէրլէ, իքի եւզ քիլօտան իւչ եւզ քիլօյա գատար չիվիսինին, վէ չէնպէրին պէհէր քիլօսը պիր ղուրուշ եիրմի պէշ վէ չիվիսինին պէհէր գըյէսի իւչ ղուրուշ օթուզ փարայա թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ իչպու հաղիրանըն եիրմի իքինճի չարշէնպիհ կիւնիւ պիլ միւնագասա գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն, իթաըրնա թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասկէրի լէվազիմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

20 Հազիրան 1888 — 1896
Նօ. 29 — 2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱԳԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Էտիրնէ վիլայէթի տաիրէսի տախիլինտէ պուլունան ճիւնուտը Ճէնապը Միւլիւքեանէ վէ հայվանաթը միրիյէ իչիւն միւպայեասը մէվգըի միւնագասայա գօնուլան նանը աղիզ, կիւշթ, էրզ, սիպիր եաղը, թուզ, սօղան, զէյթ, սապօն, կազ, հաթապ, քէօմիւր, արբա, սաման, չէքէր, փաթաթէս, զէյթուն, ֆասուլեա, գուրու իւզիւմ, մագարնա, չէրիյէ, հընթա վէ պէքսիմաթըն իչպու հաղիրանըն եիրմի տօգուզունճու չարշէնպիհ կիւնիւ գատար միւնագասասը իճրա վէ եէվմը մէզքիւրտէ գարարը գաթիսի իթա օլունաճաղընտան, վէ իրթէսի կիւնիւ տախի թէգարրիւր իտէճէք ֆիյաթըրնտան եւզտէ պէշ թէնզիլի գապուլ իտիլէճէկինտէն իթաըրնա թալիպ օլանլարըն վէ չէրայիթինի անլամագ իսթէյէնլէրին եէվմը մէզքիւրէ գատար մագամը սէրասկէրի լէվազիմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան։

20 Հազիրան 1888 — 1897
Նօ. 30 — 2—3

ՄԻ ԳՆԷՔ

ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՅ ՄԸ
ԱՌԱՆՑ ՆԱԽԱՊԷՍ ԱՅՑԵԼԵԼՈՒ

ՍԻՆԿԷՐ

Ամերիկեան գործարանի մթերանոցներն ի ՂԱԼԱԹԻԱ, Եուքսէք Գալտըրըմ,
120

Քարաքէօյի աղբիւրին դէմ.
Ի ԲԵՐԱ, Կալաթա Սէրայի Լիսէին դէմ
Ի ՊՈԼԻՍ, Մահմուտ փաշա, 90

Ուրիշ ամեն տեղ՝ «Սինկէր»ի կարի մեքենային «կեղծերը» միայն պիտի գտնէք։

ՎՃԱՐՄԱՆ ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆ
(Թաքսիտով) 1761

Արտօնատէր Օ. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

[illegible]

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԴԵՂՕՐԷՆՑ

Ժ. ԱԼԷՔԵԱՆ

Մատակարար Օսմանեան Ծովային Նախարարութեան

(Գալաթ. [illegible] Չէլէպի Պէյ խանի դէմ, Թիւ 2)

Բստ խնդրանաց արգոյ յաճախորդացս, այս անգամ մթերանոցիս մէջ ճիւղ մը հաստատած եմ լուսանկարաց վերաբերեալ ամեն պիտոյից համար։ Յաճախորդք խիստ գոհ պիտի մնան թէ՛ վաճառաց մաքրութեան եւ թէ գնոց չափաւորութեան մասին։ Վաճառատանս մէջ կը գտնուին Մանքովէնի չոր բլաքները նոյն իսկ Բարիզի հաշուոյ մատն՝ Վիէննայի եւ Բարիզի ցուցահանդէսներէ ոսկի եւ արծաթ չքանշաններով օժտեալ է՝ Ֆալէրի չոր բլաքներն որ Պոլսոյ մէջ գտնուած բոլոր բլաքները կը գերազանցեն, ինչպէս Պոլսոյ պատուարժան լուսանկարք փորձով հաստատած են։ Կը գտնուի օպժէքթիֆ, չանդալ նուատ եւ քամերա, ալպիւմին լաւ տեսակ թուղթեր, բուռարլէնէ եւ ապակիէ եւ քաուչուքէ տիւռունքներ, մանրէգիւմի լամբեր եւ գունաւոր լամբերներ ու շաւէններ եւ ամեն տեսակ դեղորայք։

Ֆալէրի բլաքները փորձել ուզող Պոլսոյ եւ գաւառաց լուսանկարք կրնան օրինակ ստանալ ձրիաբար եւ անձամբ փորձել նոյն բլաքները։

Մթերանոցս Ֆալէրի եւ Մոնքովէնի բլաքներուն Պոլսոյ եւ Արեւելեան Ռումէլիի համար միմիայն կեդրոնատեղին է։ 1668

ՔՍԱՆ ՏԱՐՈՒԱՆ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆ
ԲՈՒԺԱԿԱՆ ՀՌՉԱԿԻ ԱՐԴԻՒՆՔՆԵՐ

ՀԱՆՔԱՅԻՆ ՋՈՒՐ ՋԻԹԼԻԻ

(ՄԵՐՁ Ի ՊՐՈՒՍԱ)

[illegible]

1304 Սէֆէր 11 Թուական կայսերական խրատով արտօնեալ—Վարձատրեալ Բարիզի, Վիէննայի, Լոնտոնի, Ֆիլատելֆիայի, Անվէրսի, Ֆրանքֆորդի ցուցահանդէսներէն։

Ջիթլիի ջուրն, որ Արեւմուտքէն եկող համանման հանքաջուրերէն գերազանց է, շիշերու մէջ կը դրուի ընդ հսկողութեամբ Տր. Օրիկեանի, պատուիրակ ի դիմաց առեւտրական Վսեմ. Նախարարին։ Մէն մի ետիքէթ կրելու է քննիչ բժիշկին ստորագրութիւնը։ Հասարակութիւնը մերժելու է այն ամեն շիշերն որք չեն կրեր Պետութեան այս երաշխաւորութիւնը։

Այս հանքաջուրին յաջողութիւնն ապահովեալ է մարսողական խողովակին և լեարդին հիւանդութեանց մէջ, աւազախտի եւ յօդացաւի մէջ, շաքարախտի և փամփշտային խօթութեանց մէջ։

Ջիթլի շատ ախորժահամ հանքաջուր մ'է, սեղանի համար պատուական ջուր մ'է եւ շատ օգտակար է այն պարագային յորում ջուրերը վարակեալ են համաճարակ հիւանդութեանց ատեն։ Իրենց առողջութեան նախանձախնդիր անձինք ջրշեղջներու, Պէնտիկու եւ այլ ջուրերն նախամեծար պիտի համարին Ջիթլին։

Ջիթլին կը դիւրացնէ մարսողութիւնն և կը կանոնաւորէ միւս բոլոր պաշտօնները։ Շատ օգտակար է նաեւ այն պարագային երբ պզտիկ մանուկները կաթէ կտրելու է։

Ջիթլիի ջուրը շաբաթն երկու անգամ կը զրկուի տեղւոյն, այնպէս որ կարելի է վստահ լինիլ թարմ վիճակի մէջ գտնել զայն ի մթերանոցս։

Կ. Պոլսոյ մէջ կը ծախուի ի կեդրոնատեղին Ընկերութեան, 15, Ճէլալ Պէյ խան, եւ ի Մահմուտ, [illegible]—Բերա, Պ. Ալիբրանտի, դեղարան Տէլլա Սուտա, 169.—Պոլիս, Պ. Մէզպէրի, դեղավաճառ, 24, Եէնի ճամի փողոց.—Պ. Թէրզեան, դեղագործ, Ճղալօղլու, Պոլսոյ, [illegible] դեղարանատան մօտ—Աքսարայ, դեղագործ ի Վէզնէճիլէր.—Ղալաթիա, Պ. Մավրալդօ, վաճառական, Մալթէզ փողոց, 34.—Պէշիքթաշ, կեդրոնական դեղարան.—Թէրապիա, Սամա Սրոնորուլօ.—Պէօյիւքտէրէ, Սողիրաքի Թէօխարիտի, վաճառական.—Գատը գիւղ, դեղարան Լէոնիտա Անթիբա.—Իւսկիւտար, Սգավրաքի Նուլլորուլօ, դեղագործ։

Պարապ շիշերը ետ կ՚առնուին։

1054

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

[illegible]
ՖԻՆՃԱՆՃԸԼԱՐ ԵՕՔՈՒՇՈՒ Կ. ՊՈԼԻՍ

Յ. ՄԱՍԹԷՈՍԵԱՆ

Սոյն կազմատան մէջ կան Եւրոպական նորընտիր և կատարելագործեալ մեքենաներ որոնցմով կը կազմուին և կը յօրինուին ՇԱՓԱՒՈՐ ԳՆԵՐՈՎ

ԳԻՐՔԵՐ գեղեցիկ և հաստատուն
ՏՈՒՄԱՐՆԵՐ, վաճառականական եւն.
ԱՅՑԵՏՈՄՍԵՐ, խիստ մաքուր և ընտիր։

Յաճախորդաց դիւրութեան համար կազմատունը ունի իրեն կցորդ վաճառատուն մը Թիւ 27 Ֆինճանճըլար-Եօքուշը, ուր կ՚ընդունուին յանձնարարութիւնք և ուր կը վաճառուին նաեւ գրագրական ամեն տեսակ պիտոյք, ընտիր թուղթ գրիչ, տումարք, պայուսակ, գրապանակ եւն եւն։ 736

SOUTH BRITISH AND NATIONAL
ՍԱՈՒԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՆԷՇԸՆԸԼ

GLASGOW & LONDON
ԿԼԱՍԿՕՈՒ ԷՆՏ ԼԸՆՏԸՆ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

	Անգլ. ոսկի
Ստորագրեալ դրամագլուխ	4,000,000
Պահեստի »	500,000
1873 էն ի վեր վճրւ. կորուստք	2,500,000

Դրամագլուխ 300,000 Անգլիական ոսկի

Թուրքիոյ համար ընդհանուր գործակալք ՀՕՓՄԱՆ ՆԷՊԱՐՔ եւ ԸՆԿ.

(1880) Պոլիս, Սուլթան Համամ, Սայտիէ խան, Թիւ 13, 14, 15

ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

ԼՈՒՍԱՆԿԱՐԻՉՔ

(1804)

Մեծ փողոց Դուլէ գաբուսու Թիւ 667

Ամէն կերպ և ամէն չափու կենդանագիրներ, այսինքն Քարթ տը վիզիթ (չափաւոր), Կրուփ (խումբ), Քապինէ (մեծ), Միննօն (փոքր)։ Պզտիկ տղայոց համար վայրկենական լուսանկար։

Կենդանագիրները մեծ զգուշութեամբ և ըստ վերջնագոյն կատարելութեանց արուեստին կը շինուին։

Բարիզու, Լօնտօնի, Վիէննայի և Պերլինի անուանի գործատուններուն լուսանկարի մեքենաներ, գործիքներն և ամէն տեսակ նիւթերը, գործատանց գիներով կը ծախուին։

Յանձնարարութիւնք գործատանց գիներով փութապէս կը կատարուին։

Լուսանկարչութեան վերաբերեալ նիւթերը մեզմէ գնողներուն լուսանկարչութեան ուսումն ձրիապէս կ՚աւանդուի։

ԳԱՐԵՋՈՒՐ ՇԻՇԵՐՈՒ ՄԷՋ

ՍԻՆՖԷԼՏ (ԿՐԱՉ)

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

ԱՆԶՈՒԳԱԿԱՆ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆ

Ընդհանուր կեդրոնատեղի
Մ. ՄՈՐԻՋԻՕ ՖՐԱՆՔԼ
Վոյվոտա, Վիզալիս խան, Ղալաթիա, Եսկի խանի քով

ՍԻՆՖԷԼՏի գործարանն, որ կը գտնուի ԿՐԱՉ քաղաքին մէջ (Աւստրիա), առաջնակարգ հաստատութիւն մ՚է՝ 1852ին հիմնեալ, եւ Աւստրօ-Հունգարիոյ միւս գարեջրի գործարանաց արտադրման մէջ առաջին տեղը կը բռնէ։

Սինֆէլտի գործարանն 1887 ին արտահանած է 45,000 հէքթոլիտր։ 1684

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԳԱՈՒԼԸՄԱՆ ԵՒ ՊԼՈՒՄՊԷՐԿԻ

Ղալաթիա Պէօյիւք Միլլէթ խան, միջազգային թղթատարատան վրայի յարկը

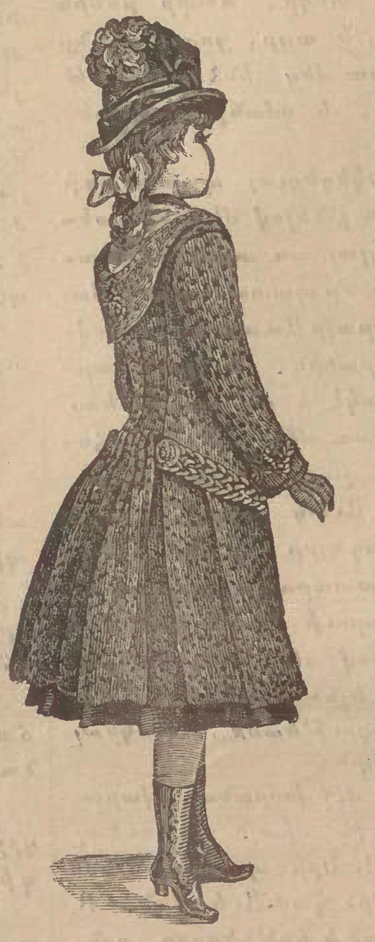

Սոյն վաճառատան մէջ խիստ աժան գներով կը վաճառուին ամեն տեսակ ճերմակեղէնք, կանանց համար կրկնոցներ, տղայոց համար հագուստներ, կէս շրջազգեստներ, քօռսէններ, օժտի համար ճերմակեղէնք, բանուածքներ, բազմատեսակ գուլպաներ, թաշկինակներ և այլ այս տեսակ ապրանքներ։

Այս ապրանքներ, որոց ամենքն ալ լաւ տեսակէ են, կը վաճառուին թէ՛ փոքր և թէ մեծ քանակութեամբ։

Այս ապրանքներ կը պատրաստուին Վիէննայի և Պերլինի յատուկ գործարանաց մէջ։ Նոյնպէս Անգլիաէն, Իտալիաէն և եւրոպական ուրիշ երկիրներէ եւս ապրանքներ կը բերուին։

Գաւառներէ եղած յանձնարարութիւնք կը կատարուին եթէ փոխարէնը փոխանակագրով և կամ թղթատարական դրոշմով զրկուի։

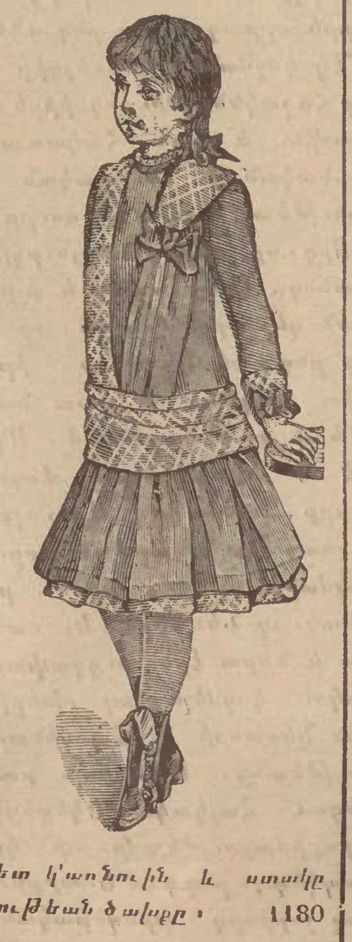

Չը հաւնուած ապրանքները ետ կ՚առնուին և ստակը ետ կը տրուի զեղչելով փոխադրութեան ծախքը։ 1180

ԱԶԴ

Պատիւ ունիմ ծանուցանել ծխողներու վերաբերեալ առարկայից մեծաքանակ և փոքրաքանակ վաճառականաց թէ Կ. Պոլիս հաստատած եմ մթերանոց մը իմ սիկարէթի ճշմարիտ թուղթերէս,

JOB

Պ. Ժան Լութֆեանի վաճառատունն ի Ղալաթիա, 17, Մահմուտիէ փողոց։ Ցայտնեմ կրնան անդ դիմել՝ իրենց ընելիք յանձնարարութեանց համար։ Ապահով պիտի լինին թէ չպիտի խաբուին կեղծերու ծախող վաճառականներէ, որք անխղճութեամբ կը խարդախեն մեր թուղթերը։

Ինչ ինչ որոշեալ քանակութեանց համար, գործարանին գնով պիտի վաճառուի իրենց։ 1400 31—31

L'AVENIR DES FAMILLES Լ'ԱՎԸՆԻՐ ՏԷ ՖԱՄԻՅԼ

ԸՆՏԱՆԵԱՑ ԱՊԱԳԱՅՆ

Ապահովագրական փոխադարձ Ընկերութիւն՝ Դրամագլխոց վերակազմութեան համար 1880 ին կազմեալ ի Լիոն նոտար Միշէլիօ տը Պելէժի ստացած պայմանագրով

Ընկերութեան կեդրոնատեղին է 61, Ռեփիւպլիք փողոց, 61—Լիոն (Ֆրանսա)

Ապահովագրեալ դրամագլուխք 55 միլիոն ֆրանք

Մինչեւ ցայսօր եղած վճարմունք են, 1,000,000 ֆրանք

Տարին չորս վիճակահանութիւն՝ Յունվար, Ապրիլ, Յուլիս և Հոկտեմբեր

Վարչական խորհուրդ. Պ. ՇԻՎԼԷՌ, բժիշկ ի Լիոն, Նախագահ.
Պ. ԱԼԼԻՒ, Նախկին անօրէն, հիմնադիր ընկերութեան, ի Լիոն.
ՕՏԻՖՌԷ, Նախկին շահապ չորրորդ շրջանակի ի Լիոն.
ՊՈՄ, հասութատու ի Լիոն. ԳԼԷՍԱՔ կալուածատէր ի Լիոն. ՄՈՒՌԴԷԼ կալուածատէր ի Լիոն. ԲՈՒԹ, հասութատու ի Լիոն. ԺԻՆԷՆ, ի Լիոն Մ. Ժ. ԳԱԶԷՆ, հաշուակալ ի Լիոն, հաշուեքննիչ. Մ. ԱԼԼԻՒ, տեսուչ պատուիրակ, ընդհանուր անօրէն։

Լ'ԱՎԸՆԻՐ ՏԷ ՖԱՄԻՅԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆ, որ հաստատուած է նպաստելու համար փոքր խնայողութեան, արագ զարգացում մ'ունեցած է։ Իւր նպատակն է որոշեալ պայմանաժամի մէջ վերակազմել դրամագլուխն, կանխավճարներու հաւանականութեամբ։—Մուրհակներ կուտայ թէ՛ ի փոխարէն միակ վճարի մը և թէ ամսական համեստ վճարներու (կարելի է ստորագրուիլ ամսական մինչեւ մէկ ֆրանքէ սկսեալ)։ Ապահովագրեալներ ունինք որոնք մէկ ֆրանք մը վճարած էին և երկու հարիւր ֆրանք ստացած են։

Վճարմունք կը կատարուին վիճակահանութեամբք, որք երեք ամիսն անգամ մը տեղի կ'ունենան ի կեդրոնատեղին ընկերութեան, ի ներկայութեան վարչական խորհրդին և շահակիցներու, հաշուական այնպիսի գործողութեամբք զորս ամեն մարդ կրնայ ստուգել։

Ընկերութեան գործառնութիւնները պէտք չէ շփոթել վիճակահանութեանց հետ ուր տոմսերը բնաւ արժէք չունին վիճակահանութենէն յետոյ։ Մեր մօտ, ընդհակառակն, ամենուն ալ վճարմունքն ապահովեալ է, քիչ մը կանուխ կամ քիչ մը ուշ, ըստ դիպուածի։

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՐԾԱՌՆՈՒԹԻՒՆՔ

Ընկերութեանս գործառնութիւնք բազմադիմի են, ինչպէս Շարժական արժէից և փոխ տրուած դրամագլխոց ապահովագրութիւն, կորուսեալ դրամագլխոյ մը վերակազմութիւն, Երաշխաւորութիւնք և Գլխավճարք՝ փոխառութեանց և ճարտարարուեստից և Վաճառականութեան մէջ գործածուած դրամագլխոց, Մանկանց համար Օժիտք, Հանգստեան սնտուկ ծերութեան համար, Ցկեանս եկամուտներու կազմութիւն, ի մի բան այն ամեն գործառնութիւնք որոց նպատակն է խնայողութիւն։

Այս արդիւնքը ձեռք բերելու համար, Ընկերութիւնս հաստատած է զանազան սակագներ որոց վճարմունք տեղի կ'ունենան առաւել կամ նուազ մերձաւոր ժամանակաց մէջ, ըստ բաղձանաց ապահովագրելոյն։

ՍԱԿԱԳԻՆ Ա.

Ամսական 1 ֆրանք, որ վճարուի միայն 60 ամիս, իրաւունք կուտայ 1000 ֆրանքի մուրհակի մը 10 թիւերով որոց ամենքն ալ հետզհետէ կը մասնակցին ամեն բաշխման, մինչեւ ամբողջովին վճարումն 1000 ֆրանքին։ Մարդ կրնայ ստորագրուիլ այնչափ անգամ 1000 ֆրանքնոց մուրհակի որչափ ամսական վճարէ մէկ ֆրանքնոց։

5 ֆրանքի ամսական բաժ մը, որ 60 ամիս վճարուի, իրաւունք կուտայ, ըստ ընտրութեան ստորագրողին, 5000 ֆրանքի ընկերութեան արժեթղթի մը, կամ միմիայն 3000 ֆրանքի և Լիոն քաղաքի պարտաթուղթի մը, որք կը մասնակցին ամեն վիճակահանութեանց և պարգեւներուն, մինչեւ անգամ 50,000 ֆրանքի բաժնին։

Ի փոխարէն ամսական հինգ ֆրանքի, ստորագրողն իրաւունք ունի, ըստ իւր ընտրութեան

1. 500 ֆրանքի, առանձնաշնորհեալ մուրհակ տոկոսներով որք տարուէ տարի կ'աւելնան մինչեւ ցվճարումն, կամ
2. 5000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա., կամ վերջապէս
3. 1000 ֆրանքի, Հիմնադրի մուրհակի մէկ տասներորդով.

Ծան. Անցեալ տարեշրջանին մէջ հիմնադրի Մուրհակներն ստացան 80 ֆրանք շահաբաժին, և ներկայ տարեշրջանին մէջ, շահաբաժինը պիտի լինի 100 ֆրանք մէն մի թուղթի վրայ։

Ի փոխարէն ամսական 8 ֆրանքի, ստորագրողն ըստ իւր ընտրութեան իրաւունք ունի

3000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա. և առանձնաշնորհեալ Մուրհակի մը 500 ֆրանքէն վճարելի, և տալով տոկոսներ որք երթալով կ'աճին մինչեւ վճարման օրը։

Ծան. Կը մնայ միայն ի վճարել 1921 առանձնաշնորհեալ մուրհակ.

Ի փոխարէն ամսական 10 ֆրանքի, ստորագրողն իրաւունք ունի ըստ իւր ընտրութեան.

3000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա. և Պարտաթղթի մը, կամ 1877ի Գրէտի Ֆոնսիէէն, կամ 1871ի Վիլ տը Բարիէն, կամ Վիլ տը Մառսէյլէն. (այս երեք արժեթուղթք վճարելի են 400 ֆրանքէն) կամ 1883ի Օպլիկասիոն Ֆոնսիէռէ մը՝ 500 ֆրանքնոց, կամ վերջապէս

5000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա. և Բանամայի պարտաթղթի մը, շրջաբերութիւն 1883ի.

Վերջապէս, ի փոխարէն ամսական 12 ֆրանքի, ստորագրողն ըստ իւր ընտրութեան իրաւունք ունի.

3000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա. ինչպէս նաեւ 1879ի Ֆոնսիէռ կամ Գոմիւնալ Օպլիկասիոնի մը, վճարելի 500 ֆրանքի, կամ վերջապէս Իբոդէքէռ Օպլիկասիոնի մը (Գրէտի Ֆոնսիէին հետ միացուած և 1000 ֆրանքէն վճարելի)։

ՍԱԿԱԳԻՆ Բ.

Այս սակագնոյն մէջ, Մուրհակներն 500 ֆրանքէն վճարելի են մէկ տարիէն առ առաւելն միայն 25 տարուան ժամանակամիջոցի մը մէջ, կանխավճարներով որք տեղի կ'ունենան երեք ամսուն անգամ մը վիճակահանութեամբք։—Բաժիներն ամսական են և 2 ֆրանքի. առ առաւելն կը պահանջուին մինչեւ 15 տարի. կը դադրին երբ մուրհակը վաստկի վիճակահանութեան մէջ։

ՍԱԿԱԳԻՆ Գ.

Այս սակագնոյն մէջ, մուրհակք վճարելի են մէկ տարիէն առ առաւելն մինչեւ 12 տարուան ժամանակամիջոցի մը մէջ, կանխավճարներով որք տեղի կ'ունենան ամեն տարի յունվարին, ապրիլին, յուլիսին և հոկտեմբերին. առաջին երեքն 100 ֆրանքէն և հոկտեմբերինն 500 ֆրանքէն։—Ամսական բաժիները 2 ֆրանքի են և միայն 50 ամիս վճարելի են։

ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

Լ'ԱՎԸՆԻՐ ՏԷ ՖԱՄԻՅԼ ապահովագրական ընկերութիւն մ'է հաստատեալ ըստ հրամանագրոյն 1868 յունուար 22 ի, և հետեւաբար կը գործէ ընդ հսկողութեամբ պետութեան։ Հետեւ լինելով շահադիտման կամ առեւտրական ոչ և է գործէ, ոչ և է վտանգի ենթակայ չէ։

Իւր գանձած դրամը ընկերութիւնը կը գործածէ Պետական Արժեթղթոց, Գանձոց Թուղթերու կամ Պետութեան, քաղաքաց և նահանգաց երաշխաւորութիւնը կրող թուղթերու. այս գումարը բաւական է ապահովելու համար իւր շրջաբերութեան հանած բոլոր մուրհակներուն վճարումն, այնպէս որ մէն մի ստորագրող բոլորովին ապահով է ստանալու իւր ապահովագրութեանց ամբողջ գումարը։

Տեղեկութեանց և բաժանորդագրութեան համար դիմել առ Պետրոս էֆ. Ամպարճեան, գործակալ Ընկերութեան ի Կ. Պոլիս, Թաշ խան, Թիւ 40, Պահչէ-Գաբու, Պոլիս։ 1081

HUILE DE
FOIE DE MORUE
DESINFECTÉE
de
CHEVRIER

ՇԷՎՐԻԷԻ
ՄՈՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ԻՒՂ
ԶՏՈՒԱԾ

Առաջնակարգ դեղագործ ի Փարիզ, ասպետ Պատուոյ լէգէոնի, վարձատրեալ Բ. կարգի Մէճիտիէով, ժողովրդեան Իզապէլ-լա-Գաթոլիք պատուանշանին։

ՃԵՐՄԱԿ ԵՒ ԹՈՒԽ

Մորիւ ձկան իւղը խայծղանով զտելով, Պ. Շէվրիէ այդ հեղուկին տուած է ախորժելի համ և հոտ, միանգամայն աւելցնելով անոր բուժիչ յատկութիւններն։

Այս դիւտին պատճառաւ հնարիչը մեծամեծ վարձատրութիւններ ստացած է, միտալ և պատուոյ վկայական։

Ամբողջ աշխարհիս բժիշկք կը նախադասեն զայն ամեն տեսակներէն։

ԵՐԿԱԹԱԽԱՌՆ

Պ. Շէվրիէ իւր գիւտը կատարելագործած է [illegible] Մորիւ ձկան երկաթախառն իւղ մը պատրաստելով։ Հակառակ այս յաւելման, իւղը դիւրաւ կը մարսուի և բնաւ պնդութիւն չպատճառեր։ Ուստի նախընտրելի է միւս բոլոր երկաթախառն պատրաստութիւններէն և յաջողութեամբ կը գործածուի Թոքախտի, Պրոնշիթի, Վատութեան և Խոյլի համար։ Մանաւանդ կը յարմարի տկարակազմ անձանց։ 711

Ընդհ. մթերանոց, Կեդր. դեղրն. Ն. ԹԷՕՏՕՐԻՏԷՍ, 244, Մեծ փողոց Բերայի, Կ. Պոլիս Միեւնոյն դեղատան մէջ կը գտնուի նաեւ ՇԷՎՐԻԷԻ կազդուրիչ ԳՈԳԱՅԻ ԳԻՆԻՆ։

ԳՌԻՒՆ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ

ՌԻԼԱՅԸՆՍ

Ծովային ապահովագրութիւն։ –Դիմել առ գործակատարն ընկերութեան, Պ. Վ. Ռեխթոլ, Ռեխթոլ խան Պահչէ-գաբու Պոլիս. կամ Ղալաթիա Մէրթէպանի փողոց Իզզէթ բաշա խան Թիւ 6։ 686